

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

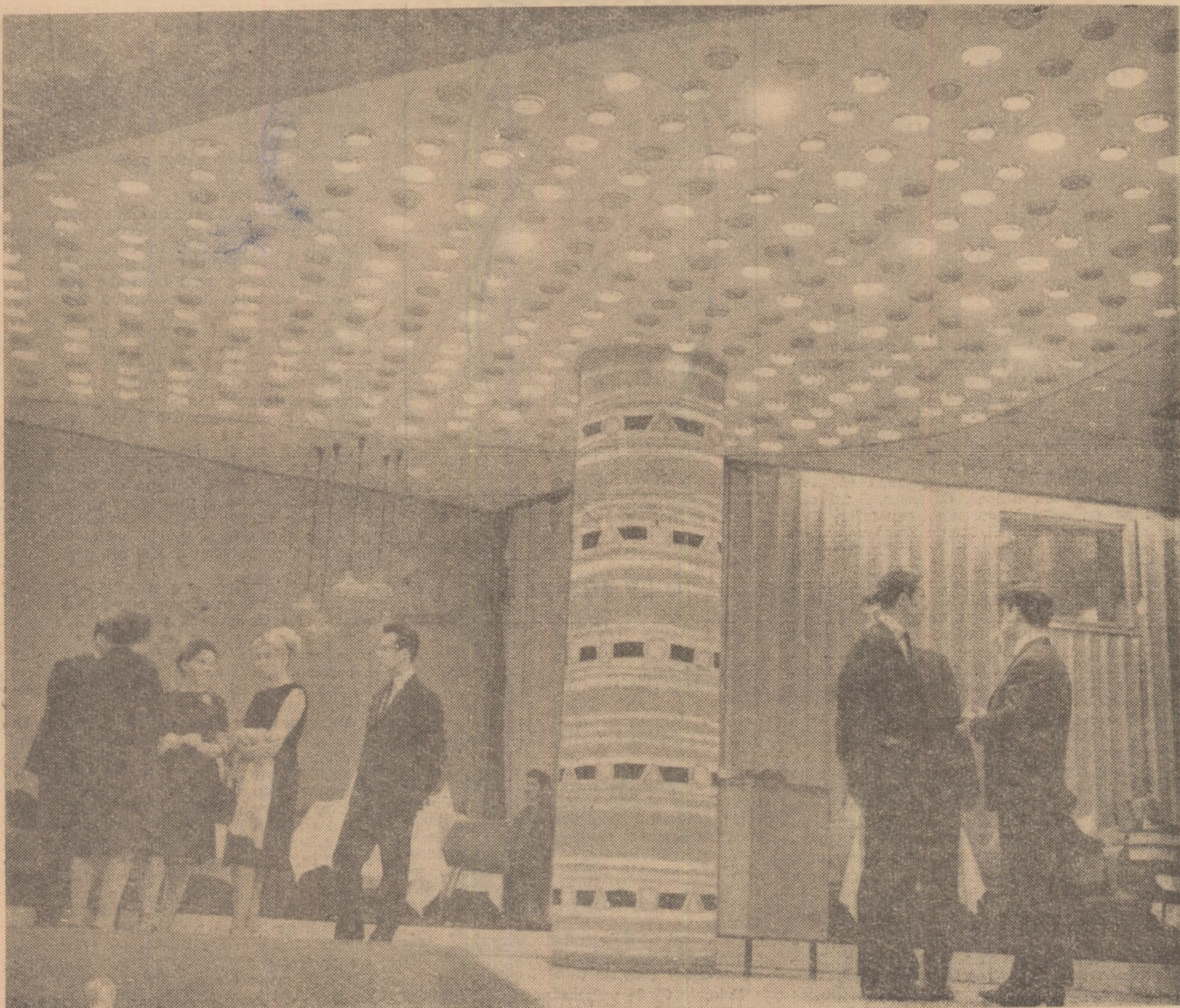
Din sumar:

Ce fel de
„tip termic” sînteți?

Luna despre sine

Gata pentru operație! (Sora de ocrotire Valea Loșcenova)

Restaurantul „Iunosti” din Moscova

Enigma

aeroportului

Yundum

Pagina

de umor

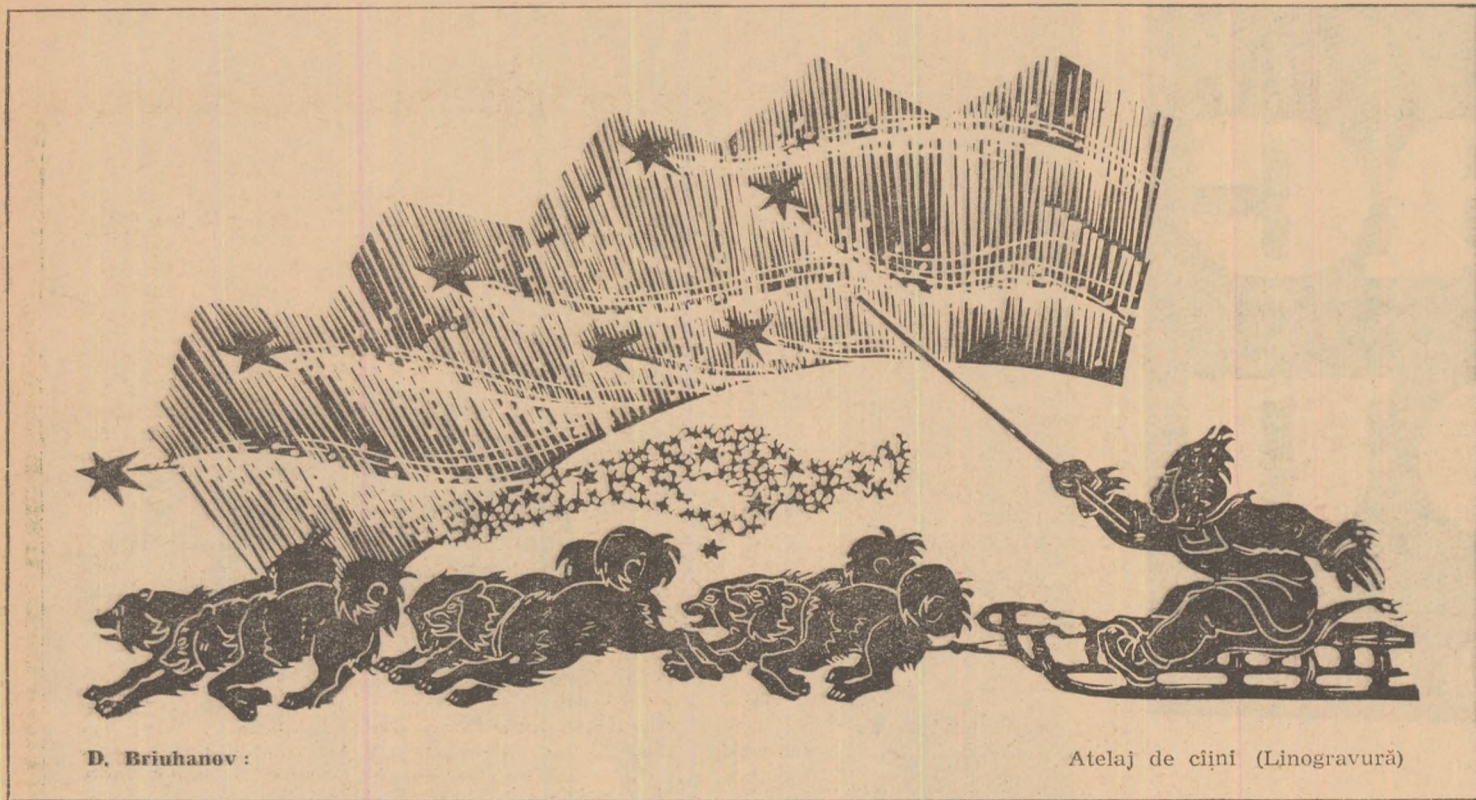
ANUL XXII

5

(1090)

4 februarie 1966

12 pagini, 1 leu

D. Briuhanov :

Atelaj de ciini (Linogravură)

CROCHIURI

IANKA BRÎL :

Note lirice

Citeam o carte frumoasă și-mi spuneam : în afară de ceea ce citești printre rânduri mai există ceva — sentimentul că cutare pagină a fost scrisă într-o zi ploioasă, cutare într-o clipă de bucurie sau de mîhnire... Și-i păcat că aceste adausuri ale textului dispar, de cele mai multe ori, o dată cu autorul...

Pentru a scrie o poveste cu zine, trebuie să lăsăm imaginația să zburde cu tot atîta cutezanță ca în visele noastre, în care se poate întîmpla orice și totul pare verosimil, pentru că totul se leagă și se completează.

E indecent să întrebi un cunoscut care-ți face declarații de devotament și prietenie dacă a citit ceva din ce-ai scris.

În cursul unei lecturi plăticoase, nesfîrșite, dar de care nu poți totuși să te dispensezi, ești bucuros cînd dai în paginile cărții, ca peste o tăpătură omenească într-un pustiu de gheață, peste notele marginale lăsate de un cititor precedent.

„În ziarul în care o să-mi publicați necrologul, aș vrea să inserați în același timp un articol plin de viață și talent despre nemurirea adevăratei poezii”.

— Și zi așa, mătușică ! Stai la coadă, la pește ? Și eu care credeam că ești singură, că n-ai familie !...

— Ei, flăcăule, ce legătură are una cu alta ? Și un singur ochi vrea să doarmă...

— Cîți kilometri mai sînt pînă la Novogradok ?

— Zece.

— Nu se poate !...

— Ei asta-i ! Dar ce, s-a mutat de unde era ?

Un zdrăhon, fecior de chiaburi. Se apropie de patruzeci de ani, dar nu s-a însurat încă. A cerut mîna multor fete, dar a fost mereu refuzat. Pînă la urmă s-a găsit totuși una care să vrea să-l ia de bărbat... dar acum nu mai vrea el.

— De ce ?

— E o proastă. Dacă a vrut îndată.

Un colhoznic bua de gură povestește : — Cînd s-a măritat măică-mea, n-a avut ciorapi ca să se ducă la biserică. Ce să facă biata femeie ? Și-a vîrît hîrtie albă în botfori... Se purtau fuste lungi și nu se vedea. Acum am trei fete și toate se îmbracă după ultima modă. Și ori o să mă credeți, ori nu, dar îmi leg sacii cu ciorapi vechi de nylon !...

Despre un ginere în jurul căruia se învîrtește toată familia.

— Ieri i-au făcut baie. Nevasta îl freca pe spate, soacra îi încălzea pantalonii la sobă și mătușa păzea ușa ca nu cumva copiii să lase să intre frigul...

Doi soți fac parte dintr-un ansamblu de cîntece și dansuri. Bărbatul e în cor, nevasta în grupul de dansuri folclorice. Ieri s-au cerțat din nou și așa de rău, încît dînsa n-a dormit deloc și a venit la teatru cu ochii umflați de plîns ; niciodată nu

mai venise în asemenea hal. Dar spectacolul de astă seară are o deosebită importanță.

Directorul teatrului și maestrul de balet dezbat problema. Mai ales al doilea e indignat.

— Într-o oră trebuie să iasă pe scenă și cum o să-mi poată furniza zîmbetul de care am nevoie ! Chestiune de decență.

MEMORII

Lunacearski și secretara lui

Xenia Semionovna Erinova a fost secretara particulară a lui A. V. Lunacearski între 1921—1928. Memoriile ei, publicate recent, ne restituie cîteva dintre trăsăturile omului de cultură și revoluționarului care a fost A. V. Lunacearski, unul din colaboratorii cei mai apropiați ai lui V. I. Lenin.

Povestindu-și amintirile, Erinova retrăiește cu o proaspătă emoție prima ei înfîlnire cu Lunacearski. De fapt cu o dublă emoție. Căci peste aceea cu care a trecut pragul biroului său s-a așternut și o alta, izvorită din primirea caldă, simplă, omenească, pe care i-a făcut-o Lunacearski.

Impresionantă, în relatările Erinovei, este evocarea relațiilor vii, cotidiene, pe care Lunacearski le întreținea, fără să-și precupețească timpul, cu nenumărați oameni de cultură consacrați sau aflați abia pe pragul afirmării. Xenia Semionovna își aduce și acum aminte de audiențele din prima ei zi de lucru cu Lunacearski. Ușa biroului lui Lunacearski s-a deschis, rînd pe rînd, pentru S. F. Oldenburg, primul secretar al Academiei de Științe, pentru E. K. Malinovski, directorul Teatrului Mare, pentru cunoscutul pedagog N. M. Iordanski și pentru marele poet V. Briusov. În aceeași zi, Lunacearski putea să stea de vorbă cu un celebru om de știință și cu un student necunoscut, venit să-l solicite în cine știe ce chestiune, sau cu un tânăr pictor debutant.

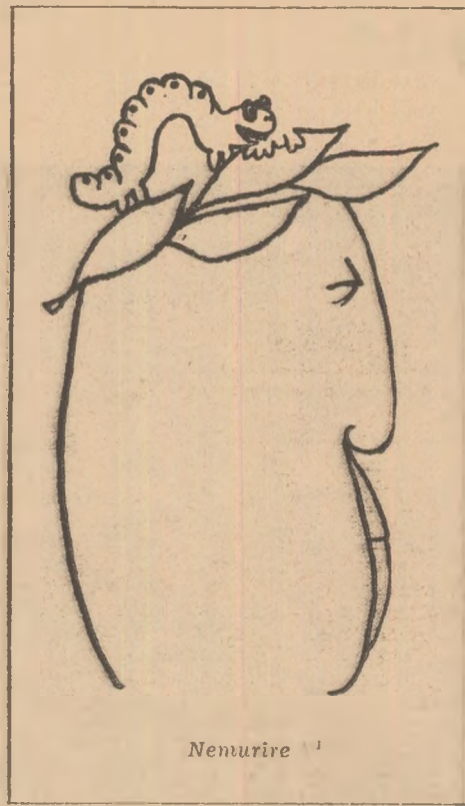
Este cunoscută prietenia care-l lega pe Lunacearski de Valeri Briusov. La sfîrșitul anului 1921 Briusov era directorul Institutului de literatură, abia înființat. În această calitate el se întâlnea des cu Lunacearski, care îi aprecia nu numai versurile, ci și activitatea obștească. De aceea, în 1923, cînd Briusov a împlinit 50 de ani, Lunacearski a fost în fruntea comitetului organizat pentru sărbătorirea poetului.

Iată și o scurtă misivă adresată de Lunacearski secretarei sale în acele zile : „Dragă Xenia Semionovna ! Întrucît astăzi trebuie să țin o cuvîntare la sărbătorirea lui Briusov și textul cuvîntării nu e încă gata ; întrucît, în afară de asta, a fost refuzată fără motiv, decorarea lui Briusov

s.a.m.d. iar eu trebuie să îndrept această eroare ; întrucît, în plus, astăzi, la ora 13 este și jubileul galcriei Tretiakov, unde trebuie, de asemenea, să țin un discurs, n-am să trec astăzi pe la birou. De aceea : 1. Amină audiențele pentru mîine. 2. Înștiințează-i pe V. N. și pe I. Is. și roagă-i ori să amîne ședința de colegiu ori să examineze problemele care pot fi rezolvate și fără prezența mea. A. Lunacearski”.

În 1922, fiind la Orehovo-Zuevo, Lunacearski a fost impresionat de expoziția unui pictor din localitate, pe nume Volodia Safonov. L-a invitat la Moscova, l-a înscris la Institutul de artă și l-a găzduit în propria-i casă timp de un an de zile.

Sînt tot alîtea fapte care contribuie la reconstituirea personalității lui A. V. Lunacearski.

Nemurire

EDITORIALE

Biblioteca de literatură universală

Într-un interviu acordat publicației „Literaturnaia Gazeta”, V. Kosolapov, directorul editurii „Hudojestvennaia Literatura”, a anunțat apariția unei noi colecții intitulată „Biblioteca de literatură universală”. În această colecție vor apărea opere de seamă ale literaturii universale din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre.

Catalogul „Bibliotecii de literatură universală” va cuprinde, pentru început, 200 de volume, grupate în trei serii.

Primele 66 de volume vor include opere de literatură antică sau apărute pînă în secolul al XVIII-lea. În această serie vor apărea culegeri din dramaturgia și poezia

cartea

antică, basmele (saga) nordului și eposul rus. Vor fi editate, de asemenea, culegeri din poezia veche chineză, japoneză și altele.

A doua serie va cuprinde 64 de volume din literatura universală a secolului al XIX-lea. În această serie vor vedea lumina tiparului opere de : Andersen, Byron, Balzac, Gonciarov, Hoffman, Dostoevski, Zola, Ibsen, Cooper, Lermontov, Mérimée, Nekrasov, Pușkin, Saltikov-Șcedrin, Scott, Stendhal, Twain, Tolstoi, Turghenev, Withman, Flaubert, Eminescu și alții. Tot această serie va cuprinde și culegera „Poezii Europei occidentale din secolul al XIX-lea”, precum și două volume din poezia rusă.

Literaturii secolului nostru îi sînt rezervate 70 de volume. Alături de operele celor mai cunoscuți scriitori, în această serie vor fi editate culegeri și antologii din poezia occidentală, din poezia Americii Latine, din poezia africană, a țărilor socialiste etc.

Toate cele trei serii vor fi editate concomitent ; primele 20 de volume vor apărea în anul 1967.

INTERVIU

Gianni Rodari și inspirația

„Literaturnaia Gazeta” a publicat recent mărturia lui Gianni Rodari despre motivele de inspirație ale povestirilor lui pentru copii, binecunoscute, de altfel, și în țara noastră.

Scriitorul italian a dat, astfel, amănunte semnificative despre geneza povestirii „Tortul din cer”.

Motivul ei s-a născut în cursul unei convorbiri prietenești cu colegi din redacția ziarului „Paese Sera”. În cursul acestei convorbiri, unul dintre ei și-a împărtășit o dorință foarte greu de îndeplinit, pe care un alt coleg de redacție a caracterizat-o, din această pricină, ca pe un „tort din cer”. Scriitorul a reținut imaginea și a fost obsedat de ea multă vreme. Într-o zi a fost invitat de conducerea unei școli din Roma să citească în fața școlărilor o povestire de-a lui. Cînd a ajuns în fața auditorilor, imaginea i-a revenit iar în minte.

„Ce bine ar fi, și-a spus Rodari, dacă un „tort din cer” s-ar ivi chiar deasupra acestei școli (aflată într-un cartier foarte sărac din Roma). La început, poate că elevii s-ar speria, însă, de o asemenea apariție : ar putea să creadă că au năvălit marșienii, ar chema poliția, pompierii, armata”.

Treptat imaginea s-a însuflețit ; în jurul „tortului” s-au adunat o seamă de personaje, au început să răsune dialoguri. Subiectul a pornit să se amplifice de la sine, cu o logică stringentă : de vreme ce s-a ivit un „tort pe cer” trebuia să se întîmple cutare și cutare lucru și nu altceva.

Un proces de creație similar stă și la temelia ultimei cărți a lui Gianni Rodari „Carlea greșelilor”. O bună parte din cuprinsul ei este alcătuită din povestiri hazlii ce se datorază unor greșeli de ortografie, comise de copii. De altfel, ideea cărții s-a născut tot dintr-o eroare... Dactilografîndu-și singur un text, Rodari a scris în loc de „Laponia” — „Lamponia” (lamponia = smeură), drept care în loc de „Țara Laponia” a ieșit „Țara smeurei”. Eroarea avea, însă, poezie și scriitorul a început, pe loc, să scrie cîteva versuri pe această temă și tot atunci s-a gîndit că nu ar fi rău să se ocupe puțin de greșelile ortografice ale copiilor. Cîteva greșeli de acest fel le-a găsit, imediat, în caietul fiicei lui. Unele din ele, de-a dreptul caraghioase, au și format simburile cîtorva povestiri.

Prietenie frățească

La 4 februarie 1948, a fost semnat Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, eveniment important în relațiile dintre cele două țări și popoare.

Sentimentele de prietenie ale poporului nostru față de prima Țară a Socialismului și-au găsit expresia încă în anii grei ai regimului burghezo-moșieresc, cind comuniștii și alți patrioți, oameni cu vederi înaintate, sfidind prigonitorii și persecuțiile de tot felul, își manifestau curajul și simpatia și solidaritatea cu patria Revoluției Socialiste, militau pentru o politică de prietenie și alianță cu Uniunea Sovietică. Lupta comună pe frontul antihitlerist, singele vărsat în comun după 23 August 1944 și pînă la victoria asupra fascismului au cimentat și mai mult prietenia frățească de nezdruincinat dintre popoarele română și sovietică, care a căpătat un conținut calitativ nou, internaționalist, după instaurarea puterii populare în țara noastră.

Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și U.R.S.S. reflectă comunitatea de aspirații și idealuri a popoarelor noastre în făurirea noii societăți, sub steagul marxism-leninismului, exprimînd în același timp hotărîrea lor de a întări continuu relațiile de prietenie în lupta pentru triumful socialismului și comunismului, pentru victoria cauzei păcii.

Desfășurînd o vastă activitate pe tărîmul construcției comuniste, U.R.S.S. dobîndește importante victorii în creșterea continuă a forțelor de producție, în dezvoltarea economiei și culturii, a științei și tehnicii. Poporul nostru se bucură din toată inima de succesele popoarelor sovietice, care prin munca și eforturile lor aduc o contribuție de mare însemnătate la întărirea sistemului socialist în ansamblul său.

Înaintînd neabătut pe calea făuririi vieții sale noi, poporul român muncește cu elan pentru continua dezvoltare și înflorire a României socialiste.

„Succesele țărilor socialiste, importante progrese realizate în dezvoltarea economiei și în domeniul tehnico-științific, în înflorirea culturii și ridicarea nivelului de trai — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în raportul C.C. al P.C.R. la Congresul al IX-lea al partidului — întăresc forța sistemului mondial socialist și influența socialismului în lume, constituie un factor mobilizator în lupta oamenilor muncii din țările capitaliste pentru transformarea revoluționară a societății”.

În perioada care a trecut de la semnarea Tratatului relațiile politice, economice, tehnico-științifice, culturale dintre Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste au cunoscut o largă și neîntreruptă dezvoltare. Semnarea acordului comer-

cial de lungă durată pe perioada 1966—1970 constituie un nou aport la întărirea pe mai departe a relațiilor economice și comerciale dintre U.R.S.S. și România și creează o bază temeinică pentru dezvoltarea în continuare a schimburilor comerciale reciproc avantajoase. Volumul livrărilor reciproce de mărfuri în perioada 1966—1970 va depăși de aproximativ 1,3 ori volumul schimburilor de mărfuri din acordul pe anii 1961—1965.

O rodnică dezvoltare cunosce și schimburile culturale româno-sovietice. Solii artei și culturii popoarelor noastre se bucură de o reciprocă simpatie și prețuire.

Închinîndu-și eforturile muncii pașnice, creatoare, popoarele României și U.R.S.S. sînt total interesate în asigurarea unei păci trainice. Tratatul româno-sovietic oglindind hotărîrea comună a celor două țări de a promova nobilele idei ale securității și prieteniei popoarelor, are o deosebită însemnătate ca instrument al păcii.

Cu prilejul celei de-a 18-a aniversări a Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și U.R.S.S., poporul nostru transmite poporului sovietic un călduros și frățesc salut, urări de noi izbînzii în construirea comunismului și în lupta pentru apărarea păcii.

MERIDIANE SOVIETICE

O republică înfloritoare

În comparație cu vechea Armeană de dinaintea de Revoluție, R.S.S. Armeană este de nerecunoscut. Pe teritoriul republicii au apărut noi orașe și centre muncitorești, aproape toate satele au fost reamenajate, ca din pămînt au răsărit sute de uzine și fabrici, combinate și centrale electrice, școli, spitale, case de cultură și innumărate monumente. Harta R.S.S. Armeană este acum brăzdată de un adevărat păienjenis de canale și șosele, linii de transport a energiei electrice, rețele telefonice.

Numeros întreprinderile industriale construite în cursul septenarului reprezintă echivalentul tuturor celor ridicate în cursul celor 38 de ani precedenți. În ultimii șapte ani a fost pusă la punct producția a peste 600 noi tipuri de mașini, aparate, echipament cu diferite destinații, au fost construite aproximativ 300 de uzine, fabrici, centrale electrice și ateliere, precum și aproape trei milioane și jumătate de metri pătrați de suprafață locativă. În același timp, în R.S.S. Armeană a luat ființă o puternică industrie energetică. Pe riul Razdan a fost construită o salbă de hidrocentrale, o alta e pe cale să se ridice de-a lungul Vorotanului și, cum e firesc, nu sînt neglijate nici centralele electrice termice.

Industria chimică, cu cele 140 de produse pe care le fabrică, ocupă unul din primele locuri în economia republicii. Industria extractivă și cea metalurgică din Alaverdi, Kafan, Kadjaran, Agarak, Ahtala și Erevan își sporesc an de an producția de metale nferoase — molibden, aramă, aluminiu etc.

Industria din R.S.S. Armeană produce o mare gamă de mașini-unelte, centrale electrice mobile, transformatoare de mare putere, generatoare și diferite motoare electrice, care se bucură de apreciere atît în U.R.S.S., cît și peste hotarele acesteia. Lucru dovedit deopotrivă de participarea

R.S.S. Armene la numeroase expoziții și tirguri internaționale: Zagreb, Brno, Budapesta, Leipzig, Nicosia, Damasc, Plovdiv, Izmir, Poznan și Accra, ca și de faptul că produsele ei au fost exportate anul trecut în peste 70 de țări — printre care Anglia, Franța, Belgia, Olanda, Republica Federală Germană, Italia, Suedia și Japonia.

INDUSTRIA EXTRACTIVĂ

Tehnica modernă în acțiune

Regiunea Groznii are mari bogății naturale, dar pe primul loc se află țiftul. Cele mai importante zăcăminte se află la Starogroznenskoe și Novogroznenskoe.

Peisaj petrolier în regiunea Groznii

În ultimul timp, în R.S.S.A. Ceceno-Ingushă, nu departe de Groznii, au fost descoperite noi zăcăminte petrolifere.

În cursul septenarului extracția de petrol a crescut în Ceceno-Ingushetia de aproape patru ori. În același răstimp a sporit considerabil și sortimentul produselor petrolifere. Rafinările de petrol din Groznii își trimit astăzi produsele în multe regiuni din U.R.S.S..

Succesele dobîndite de petroliștii din regiunea Groznii se datoresc în mare măsură tehnicii moderne. Citînd un singur exemplu, amintim că toate sondele din Ceceno-Ingushetia sînt acum telecomandate de la un centru de dispeceri.

ENERGETICĂ

Lumină în rucsac

Minusculele centrale electrice „Drujba”, realizată de uzina mecanică din Iașkar-

Ola, cîntărește numai 20 de kilograme. Ea poate fi transportată ușor oriunde lipsesc surse staționare de energie electrică: pe șantiere de construcție, în ținuturi depărtate etc. „Drujba” furnizează energie instalațiilor de iluminat cu lămpi cu incandescență și aparatelor electrice care servesc ca sursă de încălzire (de o putere mai mică de 1,5 kW).

Cum funcționează originala centrală electrică? Pentru a o porni este suficient de tras ușor de un mic lanț metalic. O dată pornită, „Drujba” nu face zgomotul asurzitor caracteristic, deoarece combustibilul (un amestec de benzină și ulei) ajunge în motorul primar sub presiune. Un dispozitiv special de protecție îl apără pe minutorul centralei împotriva creșterii excesive a tensiunii.

Această nouă creație a specialiștilor de la Institutul central de cercetări energetice va fi — se crede — de mare folos în special geologilor care lucrează în condițiile grele ale ținuturilor îndepărtate, păștorilor și tăietorilor de lemne etc.; micro-centrala „Drujba” poate fi ușor transportată într-un rucsac și pusă să lucreze în orice zonă, pe orice teren.

CONSTRUCȚII INDUSTRIALE

O uzină cu aer marin

Pe frontispiciul clădirii va scrie: „Uzina de fibre sintetice”. Dar peisajul industrial care se va înfățișa privirilor nu va fi un peisaj obișnuit cu ateliere, magazine, corpuri auxiliare. Va fi un singur corp, sub acoperișul cărui va putea încăpea foarte bine o orășel cu 20.000 de locuitori. Un număr de încăperi vor încadra atelierele propriu-zise. Ele le vor apăra de oscilațiile de temperatură din exterior. În incinta atelierelor se va menține în permanență un climat cald și umed, foarte propice pentru producția de fibre sintetice de cea mai bună calitate. Căci un curent, oricît de neînsemnat, poate provoca daune serioase producției.

Proiectarea de întreprinderi de tipul celei descrise mai sus — realizată la institutul „Promstroiproekt” — a devenit posibilă după ce au fost construite ventilatoare puternice care pot împrăști aerul pe suprafețe atît de mari și după ce fizicienii au descoperit metode de amortizare a sunetului produs de marele număr de mașini adăpostite sub același acoperiș. Într-un cuvînt, tehnica modernă a creat noi posibilități și forme.

S-ar putea pune, însă, o întrebare: cum se va simți omul în aceste condiții? Așa cum am văzut, vor fi multe mașini sub același acoperiș. Dar zgomotele vor fi amortizate de un plafon special suspendat. Aerul va fi curat și umed, de parcă ar fi adus de-a dreptul de pe marea mare. Medicii specialiști vor urmări să se mențină în permanență un microclimat corespunzător. Lumina va fi asigurată de puternice lămpi luminescente.

Dar tehnica modernă își va spune cuvîntul nu numai în construcția de întreprinderi pentru chimie. Institutul „Promstroiproekt” a întocmit și planurile unei întreprinderi constructoare de mașini. Clădirile, în formă de paralelipiped, vor fi acoperite cu panouri plane de sticlă. În pereți vor fi practicate ferestre mari. Culoarele mașinilor, pereților, dușurilor și coloanelor de susținere vor avea un efect calmant. Asupra locurilor care cer o atenție mai mare din partea personalu-

lui va cădea o lumină puternică. Și în acest caz arhitecții s-au străduit să amortizeze zgomotele, mai ales tonurile foarte înalte care sînt și cele mai iritante. De asemenea, specialiștii intenționează să introducă în ateliere programe muzicale după anumite norme elaborate de psihologi. În ce privește curățenia, atelierele vor aminti de niște laboratoare.

SCHIMBURI COMERCIALE

Acorduri și contracte

● Intre Uniunea Sovietică și R.A.U. a fost semnat un acord comercial pe termen lung. Acordul prevede o creștere de circa 50 la sută a schimburilor de mărfuri dintre cele două țări. U.R.S.S. va livra R.A.U. mașini și utilaje, laminale, cărbune, petrol și alte produse. R.A.U. va livra bumbac, orez etc.

● Compania greacă „Franc Shipping Co” a încheiat cu organizația sovietică de comerț exterior „Sudoimport” un contract pentru cumpărarea de nave: 12 nave pentru transportul de cărbuni și minereu, 7 cargouri și nave frigorifice. Este al doilea contract pentru livrarea de nave sovietice către compania greacă amintită mai sus. Aceasta mai cumpărase anterior 12 nave: 6 cargouri și 6 pescadorean.

● „Stankoimport” a încheiat cu societatea „Rodomak S. A.” din Chili un contract pentru livrarea, în cursul acestui an, a unei cantități de rulmenți în valoare de 200 000 de dolari. Firma braziliană „Colorado S. A.” (Sao-Paulo) a achiziționat de la „Stankoimport” o partidă de rulmenți în valoare de 500 000 de dolari.

● Firma „Associated Importers” din S.U.A. și-a sporit cumpărăturile de sticlă de geamuri din U.R.S.S. În 1964 a cumpărat 20 000 m², în 1965 — 1 500 000 m² iar pentru anul acesta a contractat 2 000 000 m².

● În 1966, „Nefteport” va livra Republicii Federale Germane 700 000 de tone de carburanți pentru motoare Diesel.

Șampania sovietică este astăzi cunoscută și apreciată nu numai în U.R.S.S. ci și de specialiști și consumatori din 30 de țări.

actualitatea

OPERAȚIA

„SĂRITURA LUNGĂ“

Eșecul
complotului
nazist
de la
Teheran

Sub îndrumarea lui A. A. Lukin, autorul reportajului de față, în spatele frontului hitlerist a lucrat legendarul cekist Nikolai Kuznețov, care izbutise să se infiltreze în armata germană cu gradul de Oberleutnant, sub numele de Paul Sibert. În orașul Rovno, pe atunci ocupat de hitleriști, Sibert face cunoștință cu ofițerul SS Paul von Ortel, pe care-l bănuiește că se ocupă cu spionajul și îl capturează pe maiorul SS Martin Hetfel. În cele din urmă, Kuznețov cîștigă încrederea lui von Ortel care-i propune să participe la un complot pus la cale de hitleriști.

(Urmare din nr. trecut)

De altfel mulți criminaliști preferă să folosească portretul oral în loc de fotografie, deoarece aceasta din urmă prinde adesea o expresie întimplătoare a feței necaracteristică pentru insul respectiv sau îl fixează sub un singur aspect. Portretul oral, însă, se întemeiază pe semnalmente constante, obiective.

Alcătuirea unui bun portret oral este o operație complicată, care cere un ascuțit

N. I. Kuznețov, în uniformă lui Paul Wilhelm Sibert, ofițer al Wehrmachtului.

spirit de observație. Și chiar un om atât de priceput ca Nikolai Kuznețov avu nevoie de o oră și jumătate de muncă încordată.

Radiograma care anunța Moscova despre complot și dădea portretul oral al lui von Ortel fu expediată numaidecît la Moscova.

O radiogramă interesantă

...Intr-o clădire cenușie din centrul Moscovei, un căpitan așeză pe biroul unui conducător al serviciului de informații sovietic o radiogramă descifrată, primită chiar atunci de la detașamentul special de cekiști condus de colonelul D. N. Medvedev.

Șeful, un bărbat în vîrstă, cu o față foarte obosită, scoase din buzunar o pereche de ochelari, curăță cu o bucată de piele de antilopă lentilele și se cufundă în citit După un timp rosti:

— Da, nimic de zis, lucruri interesante, chiar foarte interesante.

Apoi se ridică, formă un cifru și deschise ușa grea a unui seif zidit în peretele biroului. Viri mîna adînc în dulap și scoase o mapă subțire din care reținu numai două foi de hîrtie, pe care le citi și reciti de cîteva ori. Puținele rînduri ale uneia din cele două informări îi refăcură în fața ochilor tabloul unor întimplări petrecute înainte cu cîteva zile...

...O noapte întunecoasă de toamnă, în capitala unui stat balcanic ocupat de hitleriști. Pe un aerodrom, un „Mercedes“

lung și negru se apropie încet de un bombardier mare, fără însemne de recunoaștere. Din mașină coboară, zgribulit de frig, un bărbat cu o înfățișare banală, de mic funcționar de bancă. Dar nu e un funcționar și cu atât mai puțin un oarecare, ci conducătorul direcției a VI-a din Direcția generală a serviciului secret al Reichului. Gruppenführerul SS Walter Schellenberg. Doi inși îi dau raportul. Numele lor nu sînt inconjurate de o aureolă de legendă ca acela al lui Skorzeny dar în anumite cercuri foarte restrînse sînt la fel de bine cunoscute. Sturmbannführerul Julius Berthold Schultze i-a făcut un prim mare serviciu lui Adolf Hitler încă în „noaptea pumnalelor lungi“, cînd l-a ajutat să scape de rivalii Roehm și Schleicher. După cum multe lucruri ar fi putut povesti și cel de-al doilea ins: Obersturmführerul SS Willy Mertz.

Sub aripa neagră a avionului se mai află, în poziția de drepti, cu parașutele strînse în spate, șase inși. N-au nume, le-au lăsat la Copenhaga. Dealtfel nici n-au nevoie de nume. Pentru că, indiferent cum s-ar termina operația — printr-un succes sau un eșec — cei șase n-au să se mai întoarcă niciodată nicăieri. Dar, bineînțeles, ei nu știu asta...

În cele din urmă, cei doi inși își termină raportul. O scurtă comandă și pista de aterizare rămîne pustie „Mercedesul“ negru se îndepărtează și el. Cu motoarele vînd, bombardierul se mistuie în beznă. Ofițerul cu navigația are în fața lui, pe o mîsuță, o hartă luminată de un bec slab, pe care e încercuit punctul terminus al călătoriei: Shiraz.

„Mercedesul“ negru gonește către oraș. Răsturnat pe bancheta moale de piele din spate, Gruppenführerul așterne grăbit pe hîrtie o radiogramă: „Berlin, Prinz Albrecht Strasse, 8. Secret de stat. Reichsführerul SS Himmler. Operația „Săritura lungă“ a început“.

...A doua informare, de numai cîteva rînduri, se referea la intensificarea activității desfășurate de șeful spionajului hitlerist din Iran, cunoscutul arheolog doctor Max von Oppenheim.

Aranjînd în fața lui cele trei file de hîrtie, bărbatul în vîrstă, obosit, rosti în șoaptă, ca pentru sine, numai două cuvinte:

— Vasăzică, Teheran.

Sinucidere simulată

Oberleutnantul Paul Sibert nu mai avu prilejul să se întâlnească niciodată cu prietenul și, eventual, viitorul său șef. Cînd se înapoie după cîteva zile la Rovno, Maia Mikota îi comunică emoționată o veste neașteptată: Sturmbannführerul SS von Ortel se împuscase în ajun în biroul lui din „Clinica de stomatologie“ de pe strada Germană 272. Așa i se spusese la Gestapo. Fata nu putuse să vadă cadavrul admiratorului ei...

Kuznețov era convins că nu era vorba de nici un cadavru. Îl neliniștea însă faptul că von Ortel plecase atât de grăbit și pe neașteptate din Rovno, simulînd (de asta era sigur) sinuciderea. După părerea lui putea să fie vorba de două motive: fie că fusese rechemat urgent la Berlin, fie că regretase prea marea încredere arătată unui ofițer de infanterie. Dacă această din urmă supoziție era adevărată, însemna că Kuznețov era în mare primejdie. Căci von Ortel putea prea bine să fi luat măsuri pentru înlăturarea unui martor periculos pentru el, intrucît, cum-secum, Sturmbannführerul îi dezvăluise lui Sibert un secret de stat.

Am luat imediat măsurile necesare pentru a asigura securitatea lui Nikolai Kuznețov. În ce privește adevăratul motiv al neașteptatei dispariții a lui von Ortel din Rovno, nici pînă astăzi nu putem face decît presupuneri.

...La sfîrșitul lui noiembrie 1943, la Teheran, capitala Iranului, s-au petrecut niște întimplări ciudate. Cîteva membri marcanți ai coloniei germane au dispărut fără urmă. Într-o dimineață, intrînd ca de obicei în dormitorul stăpînului spre a-i aduce un pachet de țigări, servitorul unuia dintre ei a găsit, spre marea lui mirare, camera goală; patul era răvășit, iar pe jos se afla un nasture rupt de la pijama. Toate costumele de haină erau, însă, la locul lor în dulap.

În timpul nopții, în diverse puncte ale orașului răsunau împușcături scurte dar insistente. Altcori, liniștea era tulburată numai de un singur foc de revolver. Locuitorii clătinau nedumeriți din cap. Teheranul devenise un oraș agitat.

Intr-o clădire din preajma aeroportului, poliția descoperi cadavrele a doi tineri de naționalitate necunoscută, fără nici un fel de acte asupra lor. Ca atare, nu li se putu stabili identitatea, dar nici nu se făcură prea mari eforturi pentru asta. Pe trupurile lor se găsise un singur indiciu ieșit din comun: niște semne ciudate, tătuate la subrațul stîng. Poliția din Teheran n-avea de unde să știe că numai ofițerii SS aveau pe trup astfel de semne, care indicau grupul sanguin.

După ce decolase de pe aeroportul din Cairo, un avion „S-54“, numit neoficial dar frecvent „Vaca sfîntă,“) avîndu-l la

Teheran

bord pe Franklin Delano Roosevelt, președintele Statelor Unite ale Americii, parcursese 1.310 mile deasupra Canalului de Suez, Ierusalimului, Bagdadului, fluviilor Eufrat și Tigris și aterizase, în cele din urmă, la Teheran. Obosit după lunga călătorie, președintele, care era grav bolnav, fu transportat la ambasada S.U.A., aflată la doi kilometri de oraș.

Grupul care-l însoțea la conferință pe președintele Roosevelt era alcătuit din 77 de persoane: consilierul personal Harry Hopkins, șeful statului major al președintelui, amiralul Leahy, Averell Harriman, generalii Marshall, Arnold, Somerwell, Dean, maiorul John Baltiger, ginerele președintelui și alții (între care faimoși bucătari filipinezi).

A doua zi, duminică 28 noiembrie, Harriman și Michael Railey, șeful gărzii secrete a președintelui, intrară în camera lui Roosevelt, pradă unei vii agitații.

Harriman comunică președintelui că cu cîteva minute înainte fusese informat de ruși că orașul era împințit de agenți dușmani și că se prea putea să aibă loc „incidente neplăcute“ — expresie delicată, folosită de obicei de Harriman cînd era vorba de un „atentat“.

— Rușii vă propun să vă mutați într-o vilă de pe teritoriul ambasadei lor, unde vă garantează securitatea — încheie Harriman.

— Și dumneata ce părere ai, Michael? — îl întrebă Roosevelt pe șeful gărzii lui personale.

Sumbrul Railey se mulțumi să mormăie în barbă ceea ce putea troce drept un indemn de a accepta propunerea.

Așa încît, în plină zi, la ora trei după amiază, președintele și colaboratorii lui apropiați se mutară în incinta ambasadei sovietice din centrul Teheranului. Restul grupului care-l însoțea pe președinte se instală la Camp Park, unde se afla statul major al trupelor americane.

Ambasada engleză, unde se stabilise primul ministru Churchill și care se afla în imediata apropiere a ambasadei sovietice, fu și ea pusă sub pază întărită.

În felul acesta, serviciul de informații sovietic asigură securitatea celor trei mari conducători.

...Cam după o lună, la mii de kilometri depărtare de Teheran, în pădurile de lingă Rovno, am primit și noi, cu înțiriere, ziarele din Moscova. Vă imaginați cu ce bucurie i-am arătat lui Nikolai Ivanovici Kuznețov un număr din „Pravda“, anume cel din 19 decembrie 1943. După care neînfricatul nostru cekist relată, la rîndul lui, cuprinsul scurtei știri pe care noi o încercuisem cu creion roșu, Maiei Mikota — ca compensație pentru covoarele persane care nu-i fuseseră aduse.

lată știrea: „Londra, 17 decembrie (TASS). Corespondentul din Washington al agenției Reuter transmite: Președintele Roosevelt a anunțat în cadrul unei conferințe de presă că s-a stabilit, la Teheran, la ambasada rusă și nu la cea americană intrucît Stalin aflase despre un complot german. Roosevelt a adăugat că mareșalul Stalin îl informase în prealabil că era posibil un atentat la viața participanților la conferință și de aceea l-a rugat să se instaleze la ambasada sovietică pentru a exclude necesitatea deplasărilor prin oraș... Președintele a declarat că în preajma Teheranului se aflau, se pare, o sută de spioni germani. Pentru germani ar fi fost destul de convenabil, a adăugat Roosevelt, să se descotorosească de mareșalul Stalin, de Churchill și de mine în timp ce am fi străbătut străzile Teheranului“.

Așa au zădărnicit agenții serviciului de informații sovietic operația „Săritura lungă“, pusă la cale de spionajul hitlerist.

Alexandr Lukin

*) Expresie folosită în limba engleză pentru a indica ironic un obiect sau o persoană înfățișată; împrumutată din cultul vacii sfinte răspîndit în Orient.

CINEMA

Microportret

Liudmila Kasianova a vrut să se facă constructor de avioane. S-a pregătit teoretic și a dat examen de admitere la Institutul de aviație din Moscova. Apoi, timp de trei ani a studiat cu pasiune tainele păsărilor de argint, profesie pentru care părea predestinată de mîntea-i pătrunzătoare de matematiciană, de memoria și puterea ei de muncă. Dar în anul III Liudmila a fost „descoperită” de autorii filmului „Don Quijote” și a devenit Dulcinea din Tobosso.

După botezul cinematografic, rolurile s-au succedat fără întrerupere. A jucat în filmele „În împărăția aurului” (pe motivele romanului lui Mamin-Sibirjak), în „Oameni pe pod”, „Kociubei”, „Casa de peste drum”, „Stepan Kolciughin”.

Pierdută definitiv pentru cauza aviației, Liudmila Kasianova părea să fi im-

brășișat cariera artistică. Dar... s-a înscris la Facultatea de ziaristică a Universității din Moscova. Nebănuț, talentul ei publicistic a ieșit la lumină. În curînd va apărea prima carte a actriței, cu aspecte din R.D.G. Tema cărții a fost inspirată, însă, tot de împrejurări cinematografice. Studioul „DEFA” din Berlin îi încredinșase rolul Sofiei Liebknecht în filmul „Karl Liebknecht”. Necesitățile de turnare au reținut-o în R. D. Germană mai bine de un an.

Pentru rolul ei german, Liudmila Kasianova a studiat multe cărți, scrisori, documente de tot felul. Și a cunoscut-o personal pe Sofia Liebknecht, care mai trăia încă atunci. De două ori a vizitat-o ca ziaristă, luîndu-i interviuri foarte amănunțite, și abia a treia oară i-a mărturisit adevărul. „Numai să ai grijă să nu fii sentimentală — i-a atras atenția venerabila-i interlocutoare. Eu n-am fost niciodată sentimentală”.

Annarella

Acest nume familiar, dat de marele public Annei Magnani, este încă o dovadă a popularității de care se bucură actrița italiană.

S-a făcut — și nu întimplător — o a-

propiere între proza lui Alberto Moravia și rolurile Annei Magnani. De fapt scriitorul și actrița s-au întîlnit direct o singură dată, cu prilejul filmului „Hoții în biserică” (o ecranizare a citorva nuvele ale lui Moravia). Dar ca și scrierile cunoscutului autor al „Ciociarei”, care își împlinesc rădăcinile în viața oamenilor simpli din Roma, cu particularitățile, cu amărăciunile și puținele ei bucurii, personajele „Annarellei” sînt femei din popor, create cu forță de sugestie, în mari roluri de compoziție. Criticii au asemuit jocul Annei Magnani, mai precis monologurile ei, cu strălucitoare jocuri de artificii în care se învâlmășesc cascade de ocări și de laudă, de exclamații admirative și de amenințări.

Talentul viguros, de o certă vîină populară, al „Annarellei” s-a manifestat pe multiple planuri. Ca actriță de music-hall, ea s-a aplecat asupra aceleiași zone sociale dragi și apropiate: cîntecetele ei vorbeau de proprietărese care fac zile fripte chirieșilor, despre polițiști brutali, despre mînsarde mîzere în care numai cei foarte îndrăgostiți se pot simți bine. Apoi această temă a grijilor și bucuriilor oamenilor simpli a străbătut și cariera ei teatrală, în care a avut multă vreme ca partener un alt mare favorit al publicului italian, comicul Toto. Rolurile Annei Magnani în teatru sînt așa de numeroase încît chiar simpla lor enumerare e dificilă. Îl vom aminti doar pe ultimul, din piesa „Lupoaica”, pusă în scenă de Franco Zeffirelli, cu care Anna Magnani a cucerit nu numai Italia, ci și Parisul, într-un scurt turneu apreciat unanim în capitala Franței ca un eveniment artistic de zile mari.

Anna Magnani e autentică în tot ce face sau spune pe scenă. Cu gesturi naturale, cu o intonație ferită de orice notă falsă, cu mișcările iuți și agere ale mîinilor, ea nu joacă, ci trăiește. Observația că pare nu actriță, ci o femeie oarecare care a părăsit sala de spectacol și a urcat pe scenă, a devenit un loc comun în critica italiană.

Această identificare perfectă cu publicul a jucat la timpul ei un rol hotărîtor în cinematograful italian. Cînd neorealismul au renunțat la cinematograful tradițional, au renunțat și la actorii lui. Ecranul a fost invadat de muncitori, sportivi, profesori, într-un cuvînt, de neprofesioniști. Printre puținii actori profesioniști rămași pe platoul de filmare a fost și Anna Magnani, cu talentul și marea-i experiență artistică. Prima capodoperă a neorealismului „Roma, oraș deschis” (1945) a lui Roberto Rossellini, i-a adus celebritatea mondială. Au urmat apoi „Suspine pe stradă”, „Cea mai frumoasă”, „Amore”, „Mama Roma” și multe altele.

Anna Magnani nu numai că s-a acomodat cu cerințele noului cinematograf italian, dar poate fi considerată printre creatorii lui. Actrița a dăruit ecranului democrațismul și temperamentul ei vulcanic, optimismul și inima ei. Numele Annei Magnani a devenit un simbol al adevărului în artă. „Este un nume pe care îl rostim cu evlavie” — a declarat anul trecut, la Festivalul de la Moscova, Sophia Loren.

I. Rubanova

● În 1966, cele 19 studiouri sovietice vor produce 124 de filme artistice de lung metraj. Printre ele: „Nimeni nu se naște soldat”, după romanul cu același nume de Simonov (regia A. Stolper), „John Reed” (regia L. Arnstam), „Stepa” după Cehov (regia S. Bondarciuk), „Crimă și pedeapsă”, după romanul lui Dostoevski (regia L. Kulidjanov), „Ce-i de făcut?” după Cernișevski (regia V. Stroevea), „Taras Bulba” după Gogol (regia V. Denisenko), „Ogorul matern”, după o nvelă a lui Cinghiz Aîmatov (regia G. Bazarov), „Nebît-Dag”, după romanul lui Berdi Kerbabaev (regia H. Agahanov) etc.

● Klara Luciko joacă în filmul „Numele alteia”, o producție a studioului din Minsk.

● În cimitirul Novodeviciu din Moscova a fost dezvelită o placă funerară pe mormîntul operatorului Eduard Tisse, colaboratorul lui Serghei Eisenstein.

● Sergo Zakariadze, „tatăl soldatului”, va interpreta rolul principal într-un film închinat memoriei pictorului gruzin Pirosmanișvili.

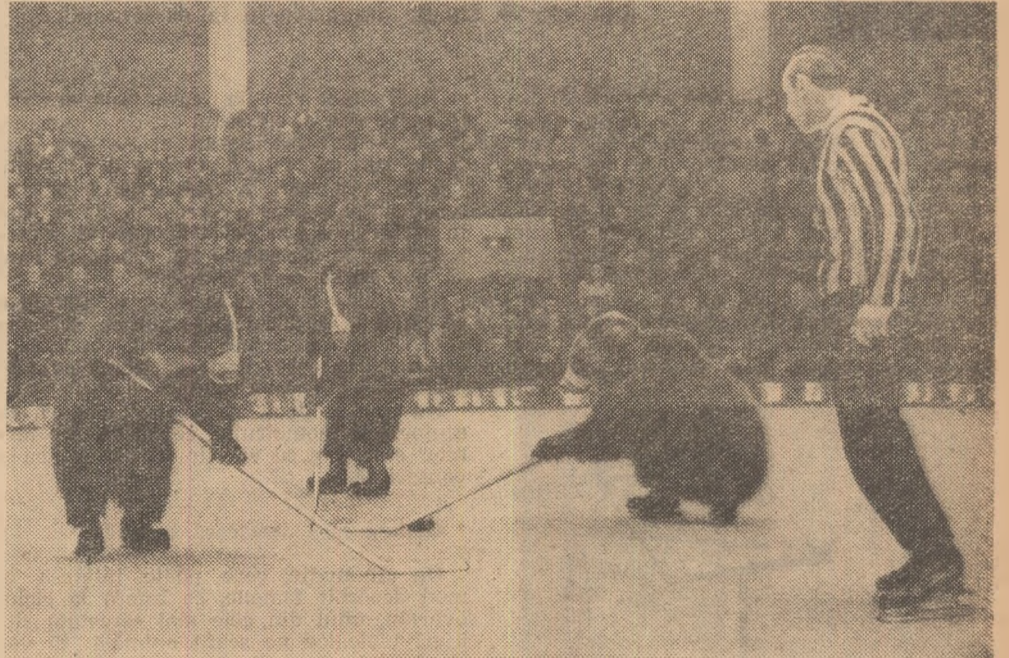
● În ciuda titlului cosmic, acțiunea filmului „Sintem marțieni” se petrece pe pămînt, în zilele noastre. Pelicula se turnează la „Mosfilm”, în regia lui M. Sadkovic.

CIRC

Arena de gheață

Ansamblul „Cercul pe gheață” din Moscova, care a debutat în cadrul festivalului „Iarna rusească”, a stîrnit vîlvă. Cîțiva mari impresari europeni au și încheiat contracte care-i vor purta pe artiștii sovietici în mai multe țări ale continentului nostru.

Primul circ pe gheață din lume poate

Scenă din spectacol

fi considerat o adevărată inovație în sfera artei. Toți artiștii „lucrează” pe patine: și acrobații, și gimnaștii, și volitjorii, și membrii orchestrei, și comperii, și îngrijitorii, și chiar... animalele! Într-un cuvînt, toate formele și genurile au fost mutate de pe rumegușul arenei de circ pe gheață, iar această inovație îndrăzneată a deschis noi și neprevăzute perspective. Artiștii s-au văzut puși în fața unor exigențe cu totul neobișnuite, dar realizabile.

Să luăm, de exemplu, clasicul salt mortal, foarte periculos și pe o arenă obișnuită. Valentina Iamșcokova este prima artistă de circ din lume care execută acest truc complicat pe patine. Trapezistele, de asemenea, urcă pe scara verticală pînă sus sub cupola circului, unde execută numerele lor complicate, după ce fac grațioase și spectaculoase viraje și piruete pe gheață.

Artiștii circului pe gheață trebuie să fie — și sînt — cu toții nu numai stăpîni pe profesia lor, ci și patinatori excelenți. Nici patinajul de viteză, nici cel artistic nu au secrete pentru ei. De aici s-a născut un factor nou și extrem de important al spectacolului: viteza, impetuoșitatea tuturor acțiunilor. Simpla trecere de la intrarea în arenă pînă în centrul ei nu se poate face cu pași obișnuiți. Intermezzo-urile clonilor de asemenea nu se pot desfășura în ritmul normal, comperul (în ciuda clasicei ținute în frac) nu poate anunța programul în maniera consacrată. Viteza devine astfel o lege, și această lege conferă farmec întregului spectacol. Artiștii circului pe gheață nu sînt prezențați publicului. Ei apar direct — chemați de însăși desfășurarea subiectului pe care e construit programul. Și tocmai în această rapidă succesiune de impresii constă caracterul specific și originalitatea circului pe gheață.

Programul cuprinde un număr intitulat scurt și simplu „Solo trompetă”. Despre acest număr se vor ocupa probabil, deopotrivă, muzicienii, antrenorii și fiziologii. Igor Iampolski este un talent autentic. În el se imbină un trompetist de clasă și un mare patinator. E inimaginabil cum poate să execute cele mai complicate și frumoase figuri pe gheață, cu o plastică fină, și în același timp să interpreteze concertul pentru trompetă de I. Saulski. Închipuiți-vă cum trebuie să-și dozeze respirația un om care se mișcă și încă cum! — tot timpul pe patine, cîntînd la un instrument de suflat! Dar mai puternică decît această performanță este impresia pe care o face perfectă armonie dintre sport și artă.

De fapt aceste calități sînt proprii aproape tuturor numerelor. Conduc de mîna sigură a unui slujitor devotat al artei circului cum este Arnold Grigorievici Arnold, spectacolul e construit pe un acord deplin între legile creației artistice și ale celei sportive.

Foarte izbit este numărul de dresură prezentat de Anatoli Maiorov: o echipă de ursuleți de doi ani joacă o partidă de hochei pe gheață după toate regulile acestui sport greu și spectaculos. Poate am spus prea mult „după toate regulile”, fiindcă jucătorii mai marchează din cînd în cînd și în propria poartă, furați de joc cum sînt și incapabili să-și tempereze e-lanul. Dar asta se întîmplă (știm din atî-

lea exemple) și cu sportivi mai versați. Nu putem avea pretenții absolute de la niște debutanți, care și-au însușit tainele jocului în termenul record de numai un an! În orice caz, crosa lor nu lovește nici o dată în gol.

Bogat și variat, programul „Cercul pe gheață” a fost pregătit cu grijă timp de doi ani. S-au organizat concursuri speciale în urma cărora au fost aleși 50 de fete și băieți din 3500 de candidați. Cei mai mulți au sau fac studii superioare. Continuîndu-și învățătura, viitorii ingineri, matematicieni, lingviști, istorici slujesc cu plăcere și complicata artă a circului pe gheață.

E. Adov

TEATRU

Piese și interpreți

La teatrul „Aldwich” din Londra, pe scena căruia celebrează „Royal Shakespeare Company” (care ne-a vizitat țara într-un mult apreciat turneu cu „Regele Lear” și „Comedia erorilor”) a avut loc zilele trecute premiera piesei „Revizorul” de Gogol. Regizorul spectacolului, Peter Hall, a suprimat cortina, detaliu care este interpretat ca un simbol al forței de penetrație a dramaturgiei ruse în peisajul teatral englez.

Foiletarea repertoriului teatrelor engleze este cloecventă în acest sens. La Guildford, Ingrid Bergman și Michael Redgrave joacă de cîteva luni comedia „O lună la țară” de Turghenev, bucurîndu-se de interesul neslăbit al publicului: după cum am văzut, Peter Hall a pus în scenă „Revizorul” de Gogol: John Gielgud, figură de prima mărime a teatrului britanic, a apelat la Cehov, alegînd piesa „Ivanov”; Laurence Olivier și-a mărturisit intenția de a monta „Trei surori”; s-au jucat sau se mai joacă „Unchiul Vania”, „Pescărușul”, „Livada de vișini”... De altminteri, s-a constatat că după U.R.S.S. Cehov e jucat cel mai mult în Anglia.

Premieră recentă, „Ivanov”, pusă în scenă de John Gielgud, care interpretează și rolul principal, se bucură de mare succes. Interesul pentru spectacol a depășit frontierele britanice. Săptămînalul american „New York Times Sunday Review” a anunțat că în 1966 „Ivanov” va face un turneu în cîteva orașe din S.U.A. și va zăbovi mai multă vreme pe Broadway. Presa de specialitate exaltă unanim creația lui John Gielgud, interpret de frunte al pieselor shakespeareiene.

Dar să revenim la premiera „Revizorului”, considerată ca un eveniment cultural. În viziunea regizorală a lui Peter Hall, piesa e tratată ca o tragicomedie în care baza comică o constituie Hlestakov, iar baza tragică Primarul. „Această concepție — scrie M. Sturua, corespondentul „Izvestiei” la Londra — a fost foarte bine înțeleasă de public: monologurile lui Hlestakov dezvăluie în sală hohote de ris homerice, iar tiradele Primarului, în special cea finală („De ce rideți? De voi rideți!”) sună într-o liniște plină de încordare.”

Rolul lui Hlestakov este jucat de un mare artist al scenei engleze, Paul Scofield, interpret, și el, consacrat al personajelor shakespeareiene. Ultimele lui două roluri din această galerie sînt regele Lear și Timon din Atena.

Trecerea directă de la aceste figuri profund tragice la Hlestakov, situat la polul opus a fost făcută cu strălucire. „Revizorul” lui Scofield este desenat în culori atît de viguroase și de nuanțate, încît, spune Sturua, „este imposibil să nu crezi în el”.

arta

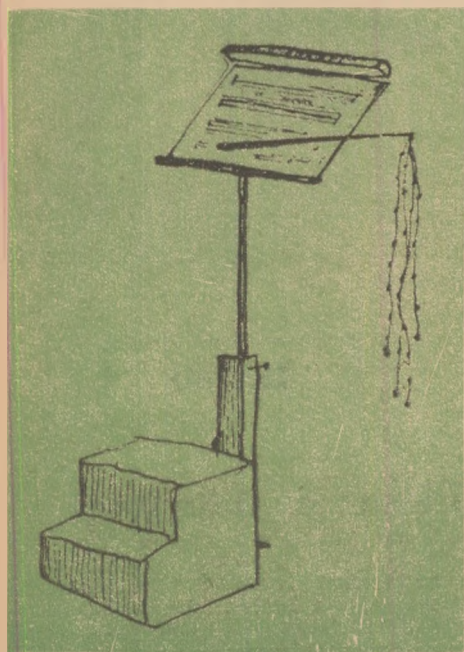

BIORITMOLOGIE

Ce fel de „tip termic“ sînteți?

● Ritmuri funcționale puțin cunoscute ● Ceasornicul biologic ● De la farmacologie la cosmonautică.

Existența unui ritm are o deosebită însemnătate pentru viață. În multe fenomene din natură există un ritm, o anumită alternanță: anotimpurile se succed unul după altul, ritmice sînt și schimbarea zilei cu noaptea. Aceste fenomene dau naștere, la rîndul lor, unui anumit ritm în viața plantelor, animalelor și omului. Numeroase fenomene fiziologice care se petrec în ființele vii au un caracter intermitent, alternativ, periodic. Mușchiul cardiac se contractă ritmic. Frecvența pulsațiilor crește ziua și scade noaptea.

Baghetă pentru un dirijor cu... prea mult bioritm.

Respirația este și ea un fenomen ritmic, avînd o „constantă“ fixă pentru fiecare specie animală, ca și pulsațiile inimii.

Dar, în afara ritmului cardiac și respirator, mai ușor de observat, există și o serie de ritmuri funcționale mai puțin cunoscute, dar nu mai puțin importante. Astfel, cercetări recente au pus în evidență printre altele: ritmul potențialului cerebral revelat de electroencefalograf, ritmul unor factori biologici din singele omului, (producerea de fier și de alte elemente chimice, de globule albe etc.), ritmul metabolismului bazal.

Aproape toate procesele biologice au un ritm specific. Există astfel un ritm al îngrășării și al slăbirii (maximum de ciștig în greutate producîndu-se vara), un ritm în creșterea părului (minimum în ianuarie: 0,305 mm pe zi și maximum în septembrie 0,515 mm pe zi) un ritm al diviziunilor celulare, al elaborării de hormoni, al excreției renale, al temperaturii corporale, al comportamentului nervos ș.a.m.d.

Temperatura și... intelectul.

Ritmurile biologice — bioritmurile, cum se mai numesc — constituie în prezent obiectul unei noi discipline științifice: bioritmologia. Cercetătorii din multe țări s-au consacrat pasionantelor probleme ale ritmurilor biologice și descoperirile lor sînt surprinzătoare. În Uniunea Sovietică, cercetarea ritmurilor biologice a fost inițiată încă de I. P. Pavlov. După moartea lui, elevii săi, și în special prof. K. M. Bikov și colaboratorii săi Sloinin și Ponugaeva, s-au ocupat de descifrarea unor ritmuri biologice necunoscute. Vom trece mai întîi în revistă cîteva din aceste cercetări care demonstrează existența unor „ceasornice biologice“ la om.

Se știe că temperatura corporală a omului, care variază între 36°—37°, atinge un maximum la ora 16 și un minimum la ora 4 dimineața. O variație ritmică de acest gen a fost găsită de altfel la toate speciile de mamifere studiate.

Studiată mai multe zile succesiv, s-a constatat că repartiția orară a temperaturii are o caracteristică personală. Mai mult încă: există tipuri de temperatură corporală și de structură acestui tip sînt legate o serie de procese fiziologice și, în primul rînd, activitatea nervoasă a individului.

Experiențele au permis clasificarea oamenilor, din acest punct de vedere, în trei „tipuri termice“.

Tipul matinal, la care temperatura maximă este înregistrată dis de dimineață. Randamentul intelectual al acestor persoane este mai bun dimineața decît seara.

Tipul vespéral, la care „vîrfurile“ curbei termice apare seara. Persoanele din această categorie nu se culcă în general devreme, fiind foarte active seara, dar nici nu se pot scula ușor dimineața.

Tipul intermediar, la care temperatura se ridică la mijlocul după-amiezii și scade apoi. Aceste persoane au un randament crescut în această perioadă, după care se produce o reducere treptată.

Nu rămîne decît să stabiliți singuri, cu ajutorul termometrului, ce fel de „tip termic“ sînteți și să vă ritmați activitatea în consecință.

Glanda care „măsoară timpul“.

Un alt studiu, care poate interesa în mod deosebit femeile, se referă la ciclul ovarian, unul din cele mai cercetate ritmuri biologice pe scara animală. El variază de la 4—5 zile la șoarece, la 4 săptămîni la femeie. Dar studii recente au arătat că femeia are un „ceasornic biologic“ propriu, săptămîna ei fiziologică fiind deosebită de cea calendaristică.

Există astfel un „timp biologic“, o „săptămîna fiziologică“ a cărei durată variază între 6,5—9,1 zile, dar e fixă pentru fiecare femeie. Durata ciclului menstrual apare astfel ca un multiplu de 3 sau 4 al săptămîinii fiziologice. Durata săptămîinii fiziologice este mai ușor de determinat pentru o mamă cu cel puțin doi copii (care nu sînt gemeni): ea este egală cu diferența între data nașterii copiilor fără a ține seama de an.

Este de remarcant că presupusa relație dintre ciclul Lunii și ciclul menstrual, este confirmată de studii recente. Observații făcute pe 10 399 cazuri au arătat existența unui raport între ciclul menstrual și cel lunar. Astfel, menstrele apar mai frecvent la Lună nouă și la Lună plină decît în alte faze ale ciclului lunar.

Dar ritmicitatea se face simțită și în funcționarea altor organe interne. Cercetători scandinavi au arătat că ficatul prezintă periodic atît variații structurale cît și variații ale activității biochimice (acumulare de glicogen, secreție de bilă, de-

Cînd ritmurile nu coincid

pozitare de grăsimi). Se pare deci că și „celulele hepatice pulsează“. După Forsgren, în „diastolă“ (faza maximă a asimilației) celulele ficatului ipeurilor sînt de 3 ori mai mari decît în distolă (faza maximă a secreției).

La unele animale ar exista chiar glande specializate în „măsurarea timpului“. Nu de mult, dr. Janet Harker de la Universitatea din Cambridge a izolat un asemenea organ la gîndacul de bucătărie. Cercetătoarea engleză a descoperit deasupra esofagului o glandă care produce un hormon, deocamdată necunoscut, și a stabilit că acest organ măsoară timpul în perioade de cîte 24 de ore. Perturbînd funcționarea glandei, dr. Harker a provocat nu numai dispariția „simțului timpului“ la gîndaci, ci și ciudate dereglări fiziologice. Toate insectele, fără excepție, s-au îmbolnăvit rapid de cancer, majoritatea la intestine. Unde este situat acest „orologiu“ la om și care este primejdia neglijării avertismentelor lui?

Prof. K. M. Bikov atribuie sistemului nervos central rolul de „orologiu“ la animalele superioare. Centrul cerebral controlează parametrii cantitativi esențiali ai ritmurilor. Importanța sistemului nervos în declanșarea bioritmurilor explică numeroase dereglări nervoase ale acestora: aritmii cardiace, insomnii, tulburări in-

festinale (constipația), aritmii menstruale etc.

Aplicațiile practice ale studiilor de bioritmologie sînt însă mult mai vaste; în farmacologie — sensibilitatea la medicamente respectă un anumit ritm — în fiziologia muncii, în fiziologia aeronautică și cosmonautică și în multe alte domenii ale biologiei și medicinei.

Dr. E. Rozov

BOTANICĂ

În căutarea unui mecanism fundamental

O veche zicală spune că într-o noapte caldă de vară se poate auzi porumbul crescînd. Și, ca toate zicalile, ea nu e în întregime plămuită, ci conține un simbur de adevăr. Căci multe procese fiziologice ale plantelor depind în primul rînd de temperatură și nu de lumină. Printre aceste procese fiziologice se numără și creșterea volumului celulelor; deci, dacă vremea este destul de călduroasă porumbul crește noaptea. Temperatura plantei influențează însă și fotosinteza, deși factorul ei de-

„Fumul“ care se înalță deasupra crăcii este de fapt aer încălzit prin conducție de acele pinului.

terminant este lumina. Fotosinteza se încetinește sau se oprește dacă temperatura plantei este prea ridicată sau prea coborîtă, realizîndu-se cel mai bine la o temperatură medie.

Ce determină, însă, temperatura unei plante? Mediul ei înconjurător. Dacă planta cedează mai multă energie decît primește, ea se răcește și invers. Schimbul de energie depinde de trei fenomene diferite: radiația, transpirația și convecția.

Cantitativ, cea mai mare importanță o are radiația care se prezintă sub două forme: solară și termică, ultima fiind cedată de orice corp cu o temperatură mai mare de zero absolut. Radiația termică cuprinde o foarte mare gamă de lungimi de undă, dar pînă pe Pămînt sosesc numai undele din spectrul vizibil — cele mai multe de altfel —, undele ultraviolete fiind absorbite de ozonul din atmosfera superioară, iar cele infraroșii de vaporii de apă și bioxidul de carbon. Energia solară care ajunge la un pom sau un fir de porumb nu cuprinde, însă, numai lumina solară directă, ci și pe cea difuzată de atmosferă, ca și pe cea reflectată în jos de nori sau în sus de suprafața Pămîntului. Radiația termică se compune numai din unde infraroșii; dat fiind că toate elementele mediului extern emit în permanență asemenea unde, dacă ochiul omenesc le-ar putea percepe cerul nu ar fi niciodată albastru. Intervalul dintre cer și pămînt ne-ar apărea zebraț, cu dungii late de nuanțe diferite („colorile“ undelor infraroșii de diverse lungimi). Energia termică radiată de sol și de atmosferă poate echivala sau depăși radiația solară chiar în timpul zilei.

Dacă plantele ar absorbi în permanență energie fără s-o și răspîndească, temperatura lor ar crește pînă cînd ar muri de căldură. Dar ele elimină cu mult peste jumătate din energia radiantă absorbită, folosînd în acest scop două procese fiziologice: radiația și transpirația.

Prin transpirație, apa din frunzele unei plante trece din starea lichidă în cea gazoasă și se răspîndește în atmosferă. Evaporarea consumă energie și în felul acesta frunza care transpiră se răcoștește. Vaporii de apă sînt eliminați prin niște pori numiți stomate (circa 20.000 pe un cm² de suprafață a frunzei). În mod normal, stomatele sînt închise noaptea și deschise ziua, mecanismul fiind reglat de niște celule specializate care stau de pază în pielea frunzei. Transpirația se poate opri atunci cînd moartea plantei prin căldură este iminentă. Într-o zi de vară tempera-

Știința

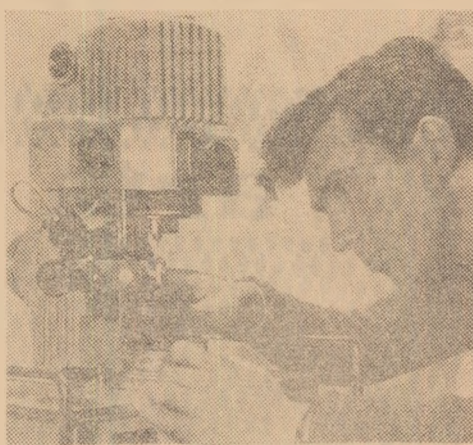
tura frunzelor luminate de soare crește progresiv și activitatea lor fotosintetică se apropie de indicele optim. La prînz, transpirația și efectul ei de răcire sînt maxime. În ciuda acestui schimb de energie, temperatura plantei crește peste măsură, astfel încît fotosinteza începe să se încetinească. Concentrația bioxidului de carbon din celulele „de pază“ crește și ele închid stomatele, așa încît frunza nu mai transpiră. Temperatura ei se ridică și mai mult și fotosinteza se oprește. În acel moment frunza se răcoștește și fie că își schimbă orientarea față de lumina soarelui, pentru a primi mai puțină căldură și a-și relua funcțiile, fie că rămîne în această stare de apărare pînă la apusul soarelui, cînd aerul se răcoștește.

Eficacitatea transpirației la plante a fost demonstrată prin diverse experiențe. Într-una din ele frunzele unor roșii au fost acoperite cu o substanță care a împiedicat deschiderea stomatelor și deci transpirația. Măsurătorile de temperatură au arătat că frunzele plantelor netratate erau cu 5°C mai reci.

Radiația mărește temperatura plantelor, pe cînd transpirația o coboară. Convecția, cel de al treilea mecanism prin care se efectuează schimbul de energie între plantă și mediu, îmbină ambele proprietăți. Dacă aerul înconjurător este mai rece decît frunza, moleculele care vin în contact cu suprafața acesteia se încălzesc, iar masa de aer astfel dilată se ridică în sus ca fumul dintr-un coș. Ea este înlocuită de alt aer rece cu care fenomenul se reproduse, în așa fel încît eliminarea căldurii din frunză este continuă. Noaptea sau oricînd frunza este mai rece decît aerul, situația se inversează. În întuneric frunza poate emite mai multă energie decît primește, atîngînd astfel o temperatură inferioară aerului înconjurător. Tot prin convecție, acesta va ceda atunci energie frunzei.

Se vede deci că, în ciuda variațiilor foarte mari din mediul lor extern, plantele tind să-și mențină o activitate fiziologică optimă.

Pînă acum nu s-a lămurit încă de ce temperatura la care se desfășoară această activitate diferă de la o plantă la alta. Răspunsul depinde probabil și de enzimele vegetale; în momentul cînd va fi găsit, el va da posibilitatea să se înțeleagă un mecanism fundamental al sistemului ecologic de pe planeta noastră.

În Uniunea Sovietică a fost construită mașina semiautomată cu ultrasunet, UZA-4, pentru găuritul și lustruitul instrumentelor speciale. Cu ajutorul aceleiași mașini pot fi tăiate orificii, cu orice configurație, în aliaje dure, minerale și obiecte de ceramică. Mașina are o greutate de numai 60 de kilograme și poate fi montată pe o masă. Productivitatea ei este de 30 de ori mai mare decît a mașinilor mecanice similare.

interacțiunii dintre electroni și antiparticulele lor, pozitronii. În acest scop, la Institutul de fizică nucleară din Novosibirsk a fost creată instalația VEPP-2, în care energia fiecărei particule ajunge pînă la 700 de milioane de electronvolți. În urma interacțiunii dintre pozitroni și electroni rezultă, însă, o energie mult mai mare, cu neputință de realizat în cazul bombardării unei ținte imobile.

Cu ajutorul unor aparate acumulative speciale, aceiași colectiv de cercetători, sub conducerea academicianului A. Budker, a reușit să obțină fascicule de electroni și pozitroni suficient de dense. Densitatea particulelor e o condiție obligatorie pentru ca în timpul salvelor celor două baterii inamice să se producă ciocnirea cel puțin a citorva proiectile cu... antiproiectilele lor. Instalațiile din Novosibirsk permit, astfel, înregistrarea în curs de o oră a mai multor „încăierări” dintre cei doi dușmani de moarte, electronul și pozitronul, încăierări în care nu există învingători și învinși, căci masa particulei și antiparticulei se transformă în energie, în particule luminoase, fotoni. Iar această explozie de lumină a substanței ajută fizicienilor să arunce o privire, fie și fugitivă, asupra uneia din necunoscutele științei: antimateria.

— Pictat după natură?
— Nu, din memorie.

FIZICA

Antiproiectile și explozii de lumină

În lumea noastră, antiparticulele sînt oaspeți extrem de rari. Apariția lor sporadică și existența lor efemeră, surprinsă de obicei în viltuarea reacțiilor nucleare, le-a făcut multă vreme inaccesibile unei observații sistematice. De altfel și astăzi studierea antiparticulelor e legată de mari dificultăți și numai dorința fizicienilor de a afla secretele alcătuirii Universului, de a ști, deci, totul despre materie și antimaterie îi face să le caute cu atîtă tenacitate.

Pentru a studia componența nucleului unui atom, acesta trebuie să fie supus unui bombardament cu particule elementare, de

CHIMIE

Jonglerie cu molecule

S-a calculat că dacă în procesul de polimerizare s-ar forma un lanț din moleculele care intră într-un gram de dodecalactamă, lungimea acestuia ar fi de sute de mii de ori mai mare decît distanța de la Pămînt la Lună. Din combinația moleculelor de dodecalactamă rezultă însă fascicule de molecule cu lanțuri relativ mai „scurte”. Combinîndu-se, la rîndul lor, ele dau alte mînușchiuri, formații fibroase primare. Fasciculele de macromolecule astfel formate opun o mare rezistență la rupere și îndoire. Datorită acestor însușiri, noul tip de poliamide își găsește astăzi nenumărate întrebări.

Iată de ce în ultima vreme specialiștii din multe țări se ocupă cu elaborarea unor metode de obținere a dodecanului, un polimer extrem de prețios. Chimiiștii francezi au realizat un polimer, rilsan, foarte apropiat de dodecan, dar avînd un mare neajuns: este foarte scump. Confrății lor sovietici au găsit însă o nouă metodă de obținere a dodecalactamei plecînd de la butadienă, un produs ieftin provenit din gazele de sondă.

Prin urmare, prețiosul monomer există și în plus este și ieftin. Pornind de la el se obțin acum — deocamdată experimental — fibre cu o rezistență la rupere de trei ori mai mare decît a firelor de oțel cu același diametru. Poliamidele sînt termoplastice, se topesc numai la temperaturi de peste 250°C, au o mare duritate și rezistă foarte bine la uzura prin frecare. Aceleași calități posedă și dodecalactama care este o poliamidă. Din dodecalactamă se vor fabrica pinloane, cuzineți, console, scripeți și multe alte piese de mașini și mecanisme care folosesc drept unsoare apa obișnuită.

În procesul de polimerizare întreaga cantitate de dodecalactamă folosită ca materie primă se va transforma în produs finit, ceea ce va duce la legarea procesului de obținere a prețiosului polimer de filarea continuă. În industria textilă dodecanul va putea fi utilizat atît ca atare, cît și în amestec cu alte fibre artificiale sau naturale. Dată fiind marea lui rezistență la diverși reactivi, dodecanul va putea fi folosit și ca țesătură tehnică sau izolator în electro și radiotehnică.

RADIOASTRONOMIE

Luna despre sine

- Mișcarea astrului în 6000 de ecuații ● O noapte cît două săptămîni ● „Inima fierbinte” a Selenei
- Compoziția chimică a „lunetului”.

De nici un corp ceresc nu sînt legate atîtea legende și mituri, compuneri poetice și naive superstiții ca de Lună. Cu Luna a început și studiarea sistemului solar cu ajutorul cosmonauticii, după cum tot Lunii i s-au închinat în ultimul timp multe lucrări științifice. Una din acestea, „Elaborarea metodelor și rezultatele cercetării radiofizice a suprafeței Lunii” se află acum în atenția juriului pentru acordarea Premiilor Lenin pe 1965. Autorul lucrării, prof. V. Troițki, doctor în științe fizico-matematice s-a dedicat încă acum 15 ani studiului Lunii cu ajutorul radiației radioelectrice. Prin intermediul acestor mesageri invizibili, Luna i-a „vorbit” despre dînsa, i-a povestit despre particularitățile mișcării ei în jurul Pămîntului, despre condițiile ei fizice, despre originea zonelor luminate și întunecate numite de pămînteni „mări” și „continente” etc.

Iată cîteva din ideile și concluziile lucrării profesorului Troițki.

În momentul de față se poate spune că mișcarea satelitului nostru natural în jurul Pămîntului este bine cunoscută. Deși extrem de complicată — pentru descrierea revoluției Lunii specialiștii au folosit un sistem de 6000 de ecuații — această mișcare este totuși extrem de regulată.

Mai puțin cunoscută este originea Selenei. Insuficiența cunoaștere a Lunii nu îngăduie încă savanților să aleagă din nenumăratele ipoteze despre originea ei pe cea mai apropiată de realitate.

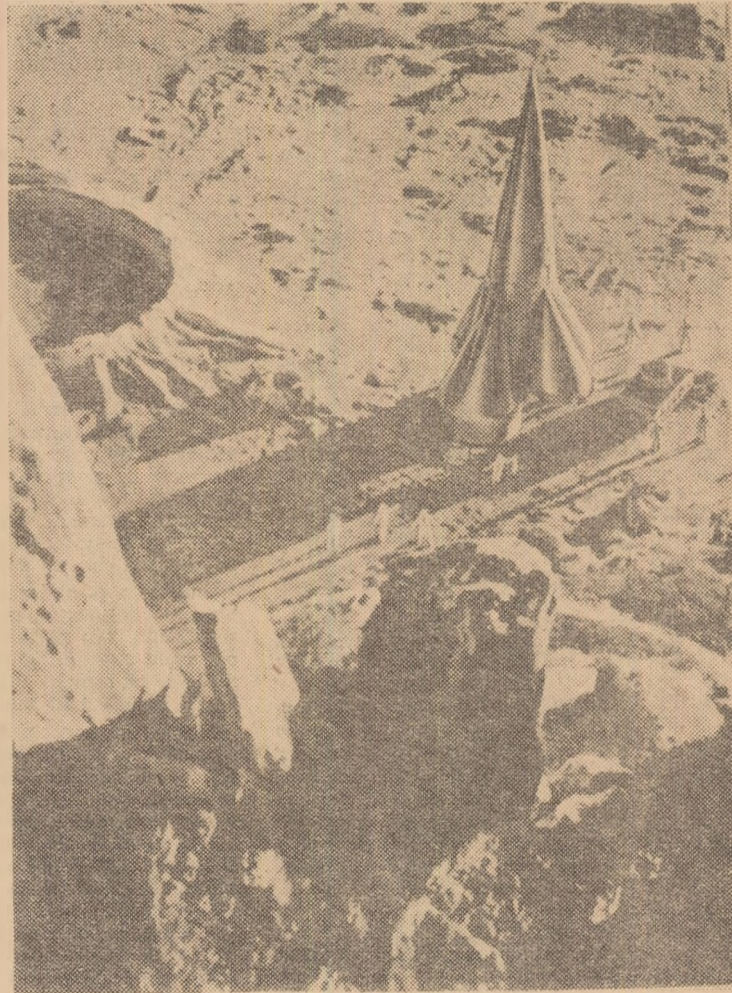
Dar condițiile fizice existente pe Lună? S-a stabilit că satelitul nostru natural nu are aer. Densitatea atmosferei lunare nu atinge nici a trilioana parte din densitatea atmosferei care înconjoară Pămîntul. Din această cauză pe suprafața Lunii au loc modificări brusce de temperatură pricinuite de trecerea de la ziua la noaptea lunară, a căror durată este egală cu două săptămîni pămîntești.

Luna este o sursă de radiații naturale. Întocmai ca Soarele și stelele, ea emite radiații radioelectrice. Dar interesant nu-i atît faptul în sine, cît mai ales legile care leagă între ele radiația radioelectrică și temperatura. Cercetările făcute au arătat că temperatura Lunii crește constant de la suprafața pînă la adîncimea de șase metri, după care creșterea se încheiește brusc. Conductibilitatea termică a învelișului superior al Lunii este de 100—300 de ori mai mică decît a rocilor terestre. La 150—200 de kilometri temperatura adîncurilor selenare este, se pare, de 1000 de grade. Prin urmare Luna, rece la suprafață, are totuși o „inimă fierbinte”.

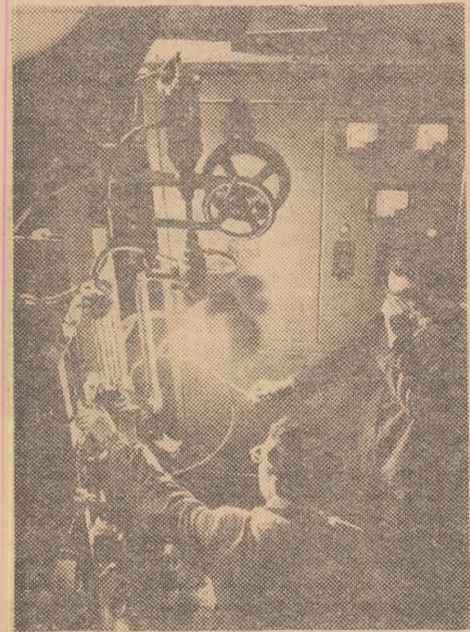
Investigațiile realizate prin intermediul undelor radio au arătat că atît „mările” cît și „continentele” lunare se datoresc unor substanțe care au aceeași sau aproape aceeași compoziție chimică. Stratul de la suprafața al Lunii este aproape omogen pînă la 1,5 metri adîncime. Se naște, însă, întrebarea: din ce este alcătuit el? Din praf sau din vreo substanță poroasă ca, de pildă, piatra ponce? Pentru a răspunde la aceste întrebări V. Troițki și colaboratorii săi au comparat modul cum se amortizează undele în substanța lunară și în rocile terestre și au ajuns la concluzia că substanța lunară se apropie cel mai mult de cenușa vulcanică, tuf, bazalt și alte roci cu bazicitate medie. În ce privește

stratul superior al suprafeței selenare, el este poros și pînă la trei-patru centimetri are o conductibilitate electrică de 1,5 ori mai mare decît rocile de la adîncime. Acestea se deosebesc, probabil, și în ce privește compoziția chimică și mineralogică. Judecînd după conductibilitatea electrică, stratul superior corespunde cu substanța meteoritelor în care predomină silicații. Iar această constatare vine în sprijinul ipotezei că bombardamentul cu meteoriți a influențat considerabil formarea stratului lunar superficial.

Pînă aici a fost vorba de obținerea prin intermediul undelor radio a unor date care privesc proprietățile fizice ale substanței lunare: densitatea, conductibilitatea termică, temperatura și, în sfîrșit, structura. Acum se cere lămurită o altă chestiune, anume compoziția chimică a învelișului superior al Selenei, ce minerale îl alcătuiesc? Și aici studierea „radiovocii” Lunii a îngăduit unele concluzii interesante. Cercetînd prin intermediul „radiocentaculelor” sute de probe de roci terestre, profesorul Troițki a aflat, firește deocamdată aproximativ, compoziția chimică a solului lunar. „Lunetul”, cum l-au numit, este compus din 60—65 la sută dioxid de siliciu, 15—20 la sută oxid de aluminiu și 20 la sută oxizi de potasiu, de sodiu, de fier și magneziu. S-a stabilit, de asemenea, că

Un proiect în curs de rezolvare

Explozia de lumină a plasmei obținută în această instalație a Institutului de cercetări pentru curenți de înaltă frecvență din U.R.S.S. poate fi folosită ca sursă de mare intensitate luminoasă și pentru prelucrarea materialelor greu fuzibile.

exemplu cu protoni sau cu electroni. Pentru a „sfărîma” nucleul, particulele-proiectile trebuie să posedă o energie imensă, pe care le-o imprimă acceleratoarele (ciclotroane, sincrofazotroni ș.a.). Mult mai dificilă se dovedește, însă, dezagregarea unei particule elementare sau a unei antiparticule. Uriașă energie de sute de miliarde de electron-volți care ar fi necesară pentru asta nu e pe măsura acceleratoarelor noastre de astăzi. Căci obținerea cu mijloacele actuale a unor particule avînd energia necesară dezagregării altor particule elementare ar impune construirea unui sincrofazotron cu o rază de cîteva zeci de kilometri.

Există, însă, și o altă metodă de accelerare a particulelor. Dacă particulele ce urmează să fie bombardate sînt și ele accelerate pînă la energia particulelor-proiectile, cu alte cuvinte dacă ținta și proiectilul sînt lansate unul spre celălalt — și dacă masele lor sînt egale — întreaga energie se consumă în interacțiunea lor. Efectul e perceptibil mai cu seamă cînd se produce la o viteză apropiată de aceea a luminii. Aceasta este esența metodei fasciculelor incrușate, folosită de un grup de fizicieni din Novosibirsk pentru studierea

pe Lună concentrația de elemente radioactive este de 5—6 ori mai mare decît pe Pămînt. Pe de altă parte, și activitatea vulcanică are un caracter mai furtunos decît pe Pămînt.

Radioactivitatea sporită a rocilor lunare a confirmat și ipoteza „Lunii solide”. Satelitul nostru nu este, după cît se pare, o masă lichidă inconjurată de o scoarță subțire ca Pămîntul. În sprijinul acestei ipoteze vin și datele despre inexistența pe Lună a unui cîmp magnetic, date culese de aparatura „lunicii” sovietici.

Pentru viitorul apropiat, astronomii sovietici își propun să cerceteze, cu ajutorul undelor radio, și alte proprietăți fizice ale reliefului lunar. Dar nu este exclus ca aceste probleme să fie soluționate de cosmonauții care vor lua primul contact direct cu suprafața satelitelui natural al Pămîntului. Căci expedițiile cosmice pe lună au intrat în sfera problemelor ingineriei la ordinea zilei.

Poșta medicului

DR. P. P. — Baia Mare: Vă mulțumim pentru aprecieri și urări. Vă vom comunica răspunsul imediat ce îl vom primi.

FLORICA P. — București: 1) Desigur, abuzul de chiuretaje duce cu timpul la o serie de tulburări neurohormonale care vor dauna stării generale de sănătate. 2) Dacă sucul de roșii este suportat de băietelul dv., îi puteți da fără nici o grijă, în cantitățile indicate de medicul care vi l-a recomandat. În orice caz nu depășiți cantitatea de 150—200 g pe zi.

O. BRUNO — Timișoara: Măsuile pe care le-ați luat sînt bune și sîntem convinși că în curînd astenia va trece. Continuați dușurile reci, sportul, vizionînd spectacole, citind cărți bune și ascultînd muzică frumoasă. Ca tratament ajutător vă recomandăm ser neurotonic 10 fiole, viplex, glutarom. Nu vă descurajați dacă la început veți suferi încă unele mici neajunsuri.

STOICA DUMITRU — Brașov: Vă recomandăm să vă adresați Spitalului dermato-venerean din București, cala Șerban Vodă 216, telefon 23.91.01.

A.G. VOINESCU — Lăpușala (Argeș): Ne-au impresionat în mod plăcut mulțumirile și sugestiile dv. 1) În caz că tratamentul ce vi s-a prescris nu dă rezultate în hemoriziile pe care îi aveți este necesar să fiți văzuți de un specialist chirurg pentru o eventuală intervenție chirurgicală. 2) Despre ateroscleroză am mai scris și vom mai publica în curînd un articol. 3) Despre afecțiunile care vă interesează găsiți articole în pagina noastră. Răsfoiți colecția revistei pe anul 1965.

FURMANEK ALEX. — Cluj: Nu trebuie să fiți îngrijorat. Sînt fenomene trecătoare, de ordin psihic, în paute consecutive „practicii” din trecut. Reținerea unor raporturi normale, susținută de un tratament tonic general cu ser neurotonic, vitamina B forte, Fosfobion, Remineron, va rezolva problema.

Z.V.A. — Gura-Humorului: Este probabil vorba de un **purit anal**, afecțiune destul de rebelă la tratament, care nu trebuie neglijată și pentru care vă recomandăm să consultați neapărat un specialist.

FAUSTINA — Călimănești: Un tratament mai nou în himenolepidoză (himenolepis nana) este următorul: 3 cure de câte 14 zile cu 7 zile pauză între cure cu: Acidopeps 2x1 tabletă înainte de mese dizolvate în apă și Triferment 2x1 tablete după mese asociate cu vitamina A + B, 4 drajeuri pe zi la distanță de mese. Concomitent: infuzie de sunătoare 200—250 pe zi (timp de 3 luni).

D. TURTUREANU — București: Iată o rețetă bună pentru **pitiriasis versicolor**: Rp. Acid Salicilic 5 g + Alcool rectificat 100 g M.F. sol. Se vor tampona bine placardele seara la culcare cu această soluție și se va continua tratamentul și după vindecarea aparentă.

ELENA LUNGU — Timișoara: 1) La prima întrebare vă putem răspunde afirmativ: dacă în urma **regimului împotriva obezității** publicat în pagina noastră veți slăbi în mod sigur cu 3—4 kg. lunar. 2) La a doua întrebare: „dacă veți avea voință să respectați regimul”, vă răspundem: nu știm. Vă rugăm să ne informați pentru această lipsă de... informație.

M. GHERGU — Drăgănești: Regimul și tratamentul ce vi s-au prescris sînt foarte bune dar ele trebuie continuate cel puțin 6 luni. Mai puteți adăuga Electovit: 3 drajeuri pe zi, la mese. Despre **pancreas** vom publica în curînd un articol.

P. DAN — Brașov: Considerăm că tulburările de vorbire de felul celor prezentate de dv. pot fi corectate cu ajutorul unor exerciții recomandate de un specialist logoped. Vă sfătuim să vă adresați la Policlinica teritorială în acest scop.

Z.Z. — Oradea: Dacă este vorba într-adevăr de o **andropauză** vă recomandăm o cură cu Testosteron injectabil 1 fiolă de 25 mg pe zi — serii de 15 fiole lunar, asociat cu vitamina E pe cale bucală 3 pe zi, timp de câteva luni.

CARMEN — Sibiu: Este o anomalie intr-adevăr rară, în care singura soluție este utilizarea unor cosmetice de tipul rimelului. Ungeții genele și sprîncelele seara cu ulei de ricin.

DOBRE B. — Baia-Mare: Vă putem asigura că dacă a început tîrziu, **căderea părului** nu va duce la chelie completă. Observațiile arată că bărbații care încep să piardă mult păr de abia după 30 de ani nu mai au timp pînă la sfîrșitul vieții să facă o chelie „hipocratică” (așa cum avea Hippocrat, părintele medicinei)...

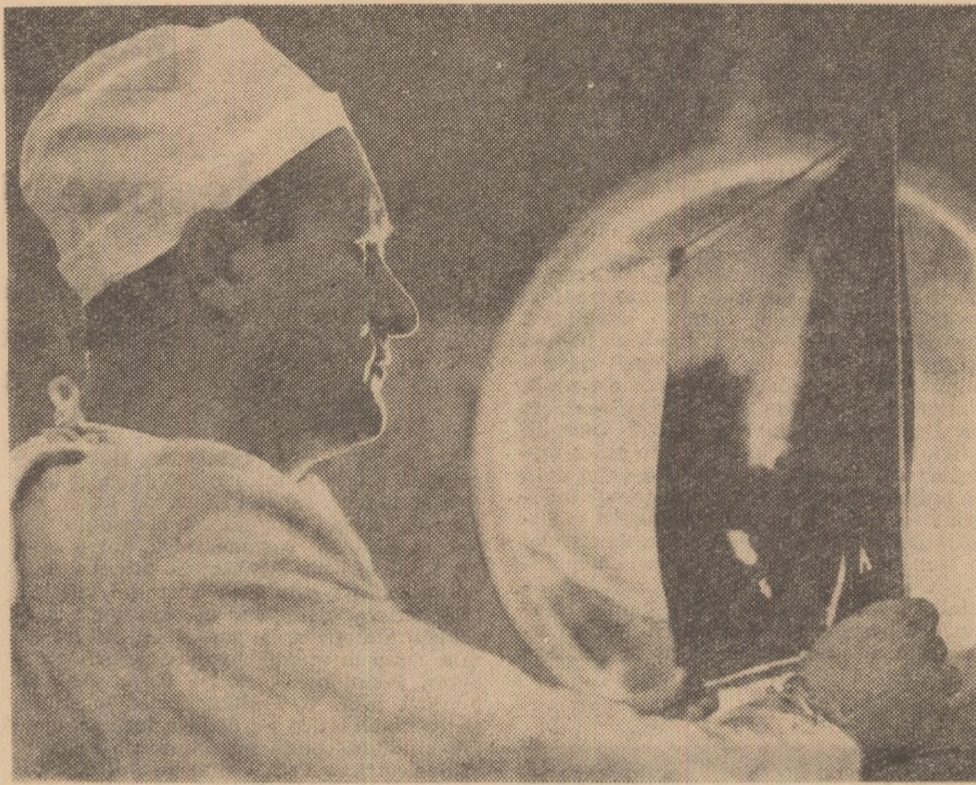
NINA ROZNOVEANU — Beștepe: 1) Vă recomandăm băi fierbinți cu creolină: o lingură de creolină la 1/2 l apă și, dacă nu obțineți rezultat, un examen chirurgical. 2) Folișii pomada Hemorsal, local, seara la culcare.

MARA — Constanța: 1) Ca **anticoncepțional** puteți folosi preparatul preventin sau formula Rp. Acid boric 0,10 + Acid citric 0,10 + Chinină 0,10 + Butir cacao q.s. pt. un oul Nr. XXX asemenea. 2) Articolul „Combaterea mîtreii” va apare la rubrica „La întrebările cititorilor”.

DIANA — Șimleu-Silvaniei: Vă mulțumim pentru calda dv. scrisoare și aprecierile ce ni le faceți. Vă urăm să deveniți o demnă slujitoare a lui Esculap. Prictena dv. poate încerca rețeta despre care ne scrieți, dar cu prudență!

PUICA CELEANU — Botoșani: Ca tratament local în **trichomoniază** vă recomandăm Rp. Sulfaguanidină 0,40 g + Sulfathiazol 0,40 g + Borat de sodiu 0,20 g + Criogelină 0,20 g + Folliculină 5.000 u.i. + Butir cacao q. s. pt. un oul. D.S. 2 pe zi în vagin. în poziție orizontală, completat cu Flagyl sau Tricholaval.

I. ROȘCOBAN — Poneasca (Banat): Este mai prudent să lucrați cu mănuși, deși faptul că n-ați făcut șoc pînă acum denotă că nu aveți o sensibilitate specială la venișul de albine, cum au unele persoane.

A reușit operația plastică?

TEMĂ DE SEZON

Anginele

Angina este o inflamație acută a amigdalelor și a țesutului limfatic din jurul lor. După aspectul lor clinic, cele mai frecvente angine sînt: a) **angina roșie**, eritematoasă sau catarală în care nu există decît roșeața mucoasei faringoamigdalene și tumefacția ei; b) **angina albă** în care există, în special pe amigdale, un „depozit” albicios; c) **angina ulceroasă** ce se prezintă ca niște ulcerații și false membrane, de aspect cenușiu-murdar, cu miros fetid, la care se asociază inflamarea ganglionilor și febra.

După agentul cauzator, anginele pot fi datorite unor microbi (streptococ hemolitic, stafilococ, pneumococ, fuzospirili etc.) sau virusuri. Cea mai frecventă angină este însă cea provocată de streptococ.

Anginele au un debut brusc, cu durere în gît (care poate fi absentă la copiii mici), febră, frison, stare generală alterată. Anginele virotice au și ele un debut acut, dar fenomenele generale sînt de obicei mai moderate, iar local o „roșeață” mai palidă, presărată uneori cu puncte mai intense roșii, iar în unele forme cu un „picheteu” hemoragic sau cu microvezicule.

Anginele pun deseori probleme deosebite de diagnostic, multe boli serioase, ca scarlatina sau difteria, putînd debuta ca o simplă angină. De aceea, nu se va începe nici un tratament în angine, mai ales la copii, fără avizul medicului.

Dată fiind contagiozitatea anginelor, bolnavii trebuie să fie izolați la domiciliu, exceptînd cazurile de angină difterică cînd bolnavii vor fi internați obligatoriu într-un serviciu de boli infecto-contagioase.

Repausul la pat va fi respectat în mod strict pe toată perioada acută a bolii. În anginele în care s-a identificat etiologia streptococică, bolnavul se va feri de frig și umezeală timp de 4 săptămîni de la debut, perioadă în care pot să apară complicații renale (nefrite) sau articulare (reumatism poliarticular acut).

Regimul dietetic, în perioada acută febrilă, indiferent de agentul patogen, va fi hidrolactozaharat și făinos, avîndu-se grijă să se acopere totuși nevoile calorice și mai ales hidrice. În anginele streptococice, timp de 3 săptămîni de la debut regimul va fi sărac în sare (hiposodat) și va cuprinde cantități reduse de proteine (carne, ouă etc.).

Cîteva examene de urină sînt recomandabile la orice bolnav de angină (mai ales streptococică) pentru a se putea depista cît mai precoce o eventuală suferință renală. Se vor face 3—4 examene la interval de o săptămînă. Tensiunea arterială va fi de asemenea măsurată săptămînal, timp de o lună.

Tratamentul local este indicat în toate anginele: gargară cu ceai de mușețel călduț sau cu soluții dezinfectante din comerț. Sînt contraindicate soluțiile antiseptice prea puternice care pot irita mucoasa gîtului scăzîndu-i rezistența. La fel sînt interzise badijonajul cu albastru de metilen sau soluțiile de sulfamidă.

Tratamentul etiologic, antiinfecțios, va fi administrat numai de medic. Tratamentul cu antibiotice va fi respectat cu strictețe, la ore regulate și va fi continuat și după ameliorarea clinică, în general 8—10

zile, timp necesar sterilizării focarului infecțios într-o angină obișnuită.

Tratamentul simptomatic va consta în piramidon, butazolidină (recomandată pentru acțiunea antiinflamatoare, anti-alergică și antitermică). Se vor da vitaminele A, C și P.

Convalescența bolnavului cu angină trebuie supravegheată evitîndu-se „răceala” și reinfecțiile.

Dr. D. M. Scerbacev

LA ÎNTREBARILE CITITORILOR

Îngrijirea tenului

Multe cititoare care se descurcă greu în variata gamă de preparate cosmetice fabricate de industria noastră, ne cer lămuriri asupra folosirii lor. Răspundem în cele de mai jos acestor solicitări, prezențînd pe scurt principalele produse cosmetice românești și indicațiile lor.

Împotriva ridurilor se recomandă folosirea cremei antirid **Anca**.

Pentru regenerarea pielii obosite este indicată crema **Catifelin** pe bază de ulei extras din fructul exotic avocado, crema **Nutrin** cu extract de placenta preparat după metoda Filatov și **Nectin** conținînd lapțișor de matcă.

Pentru întrefînerea și apărarea epidermei sensibile sînt foarte utile cremele vitaminate: **Doina**, întrînind vitaminele A, D, F sau **Darclée**, pe bază de vitamina E, indicată pentru persoanele tinere și în special pentru cele cu ten uscat sau normal.

Ca **măști de frumusețe** sînt de un deosebit folos masca **Tenofin E** cu virtuți emoliente, indicată pentru ten uscat și masca **Tenofin A** cu efect astringent, recomandată pentru combaterea porilor dilatați și tonificarea tenului gras.

Pentru **tenurile sensibile** se recomandă de asemenea folosirea magnunilor de față speciale **Tango** sau **Magnolia** cu adăos de cremă.

Muștarul

Se întrebunțază atît semințele de muștar negru (*Brassica nigra*), cît și cele ale muștarului alb (*Brassica Bessieriana*).

Semințele de muștar pulverizate sînt numite „făină”. Metoda cea mai simplă pentru prepararea cataplasmei cu făină de muștar este următoarea: se amestecă făina de muștar cu apă călduță, pînă se transformă într-un terci gros care se întinde pe o pînză. Deasupra se așterne încă o pînză. Înainte de întrebunțare, partea care se aplică pe corp se umezește cu apă.

Îndată ce cataplasma a fost aplicată pe piele, ea produce o ușoară senzație de arsură, apoi o durere care se intensifică treptat. Cataplasma de muștar se ține de obicei 10—15 minute, pînă cînd pielea se roșește. Dacă se menține cataplasma mai mult timp, se pot forma „bășici” și răni grave.

Cataplasmele se folosesc ca un remediu revulsiv comun: în nevralgii intercostale, răceală, bronșite etc. Ele combat de asemenea hipotermia.

Medicus

CALEIDOSCOP

Remedii

la îndemîna oricui

PENTRU stimularea secreției și fermentației gastro-intestinale la copii se recomandă sucurile de legume (morcov, varză, roșii) și fructe. Sucul se prepară în momentul întrebunțării și se dă cu 15-20 minute înainte de masă, de 2-3 ori pe zi, o linguriță de desert o dată la copiii mici, două linguri la copiii mai mari. Aceste sucuri alternate sînt un excelent stimulator al poftei de mâncare.

ÎN ANEMIE, pe lîngă tratamentul medicamentos este foarte indicată o cură de 3-4 săptămîni cu ficat trecut prin sită și amestecat cu gălbenuș de ou. Doza zilnică nu va depăși 200-250 g.

MĂRGĂRITĂRELUL (Muguet) se va trata cu o soluție de 5% bicarbonat de sodiu, cu care se va unge zilnic mucoasa bucală. Foarte bună este de asemenea, apa albuminoasă care se prepară astfel: se dizolvă un albuș de ou într-un pahar cu apă fiartă și se trece printr-un tifon. Se umețează cu această apă mucoasa bucală sau se administrează la fiecare oră sau jumătate de oră cite o linguriță intern.

OPRIREA sîngerării nasului la copii se poate face foarte ușor cu ajutorul unui tampon de vată mușat în apă oxigenată și lăsat cîteva minute în fosa nasală. Apa oxigenată care se va utiliza este cea medicinală (soluție cu o concentrație de 30%).

APA SĂRATĂ este un bun cicatrizant pentru tăieturi și răni ușoare. Soluția folosită va fi formată din 1 linguriță plină de sare la 1 pahar de apă fiartă.

NICOTINA care se depune pe degetele fumătorilor se poate înlătura cu următoarea soluție: 5 g bionefit de sodiu + 20 g apă + 1/2 linguriță acid clorhidric diluat. Se vor tampona petele cu o soluție preparată instantaneu, după care se vor spăla cu apă.

— Gîndește-te că te înțepă o albinuță militică, dragălașă și zburdalnică...

Cine va ajunge primul? Greu de pronosticat, de vreme ce în acest concurs ținut la Moscova, totul e neobișnuit, începând cu tricicleta și terminând cu ținuta participanților.

PRECIZĂRILE ISTORIEI

Iubirea lor

Orice femeie ar putea invidia faima de care s-a bucurat și, după atâtea veacuri, continuă să se bucure faraona Nefertiti sau, dacă vreți, frumoasa Nefertiti care continua să ne fascineze și azi în incremenirea ei de calcar policrom. Aceste calități n-au împiedicat-o totuși să aibă o rivală. Delicatul amănunt a fost dat în vileag — oricât ar părea de ciudat — de cercetători leningrădeni de la Institutul popoarelor din Asia.

În 1907, pe malul drept al Nilului, într-un loc rezervat atâtea mormintelor regale, a fost descoperit un sarcofag ornamental cu aur. Timp de câțiva zeci de ani nici un specialist n-a reușit să afle ce personaj de vază fusese depus în acest sarcofag.

I. Perpelkin, cercetător al susmenționatului institut și pasionat egiptolog, a făcut, însă, două constatări care, asociate, au dat cheia enigmei. Prima nu avea, în aparență, nici o legătură cu sarcofagul. Cercetătorul a fost frapat de neglijența cu care erau desenate hieroglifele ce informau că somptuoasele clădiri din partea de sud a orașului El-Amarn erau proprietatea lui Mi-iot, fiica mai mare a lui Nefertiti. Știind că inscripțiile erau făcute de obicei după modele săpate pe plăci și găsind aceste modele în incinta grupului de clădiri, Perpelkin le-a studiat și a descifrat pe ele un alt nume: Kia. Între bănuiala ce-i încolțise în minte și adeverirea ei nu rămânea decât un pas. Da, într-adevăr, de sub inscripțiile oficiale de pe sarcofag răzbăteau altele și, printre ele, același nume Kia! Iar capacele celor patru vase de alabastru ce însoțeau sarcofagul erau împodobite cu sculpturi de o rară finețe, înfățișând același chip de femeie. Chipul Kiai, căreia faraonul Amenhotep, soțul frumoasei Nefertiti, îi dăruise splendidul domeniu din El-Amarn, dar a cărei amintire trebuia să dispară...

Nu încăpea nici o îndoaială. Imaginile din incinta domeniului corespundeau întocmai cu cele din lăcașul funerar. Dar cum arăta această femeie care cutezase s-o înfrunte pe Nefertiti? Ne-o descrie chiar Perpelkin: o față fină, deși destul de lată, ochi mari, negri, prelungi, nas drept, cu nări arcuite, buze pline. O frumusețe aprigă dar și inspirată, foarte deosebită de seninătatea trăsăturilor lui Nefertiti.

Inscripțiile descifrate pe sarcofag spun că o dragoste inflăcărată i-a unit pe Kia și pe Amenhotep. Și mai spun că, într-o vreme, Kia a fost chiar mai presus de legitima Nefertiti. Dar a plătit scump dragostea-i vinovată. Căci clipele de fericire și de măreție i-au hărăzit secole de uitare.

MICA ENCICLOPEDI

Șahul

Prima referire la jocul de șah se află într-un poem persan scris în anul 699 î.e.n.,

în care se spune că jocul provine din India.

În vechea Indie șahul se numea „chaturanga” „chatur” însemnând „patru”, iar „anga” detașament). Se crede că la origine șahul era jucat de patru persoane pe o tablă cu o sută de pătrățele și oglinda componența armatei indiene, cu pedestrașii, călăreții și carele ei de luptă.

Din India, șahul s-a răspândit în toată lumea, luând în unele țări un pronunțat specific național. În Mongolia, de exemplu, elefanții din șahul indian au fost înlocuiți cu „corăbiile deșertului”, cămilele. Vechii slavi, care călătoreau pe ape în luntri numite „ladia”, le-au introdus în jocul de șah în locul carelor de luptă (în limba rusă denumirea s-a păstrat pînă azi).

Cu timpul, alți figurile cît și regulile jocului au evoluat și abia în secolul al XVI-lea au început să semene cu șahul pe care îl cunoaștem astăzi.

La dezvoltarea jocului de șah au contribuit în mare măsură arabii. Vechile manuscrise arabe amintesc adesea despre jocul de șah, despre concursuri și chiar despre unele titluri acordate jucătorilor calificativi. Iar în secolul al IX-lea, în Asia Centrală a apărut titlul „alia”, în limba modernă „mare maestru”.

Tot arabii au introdus, în secolul IX, șahul în Europa occidentală.

De-a lungul triumfalei lui expansiuni șahul a captivat oameni de cele mai diferite indelețniciri și categorii sociale. În 1731, mitropolitul Kazanului a adus la cunoștința forurilor ecleziastice că confratele său Feodosi Ianovski „aflindu-se la Moscova și dînd uitării slujbele bisericești s-a desfătat cu jocul de șah... a poruncit să se vîndă clopotele din clopotniță, ca și noaptea să poată juca în tihnă”.

Înepuizabilele posibilități ale jocului de șah ne sînt elocvent relevate de aceste cîteva date: cei doi regi pot fi amplasați pe tablă în 3 612 poziții diferite, iar numărul total al combinațiilor posibile cu figurile se exprimă în amănunțimea cifră de $7\,534\,696\,312\,361\,225\,327 \times 10^{32}$. Incit chiar și matematicienii atît de incercați ca mașinile electronice bat în retragere cînd e vorba să calculeze acest număr astronomic de variante.

M. Iudovici
Maestru internațional

SINTEȚI PERSPICACE ?

Atenție ! Capcană !

Întrebat odată cum a ajuns să descopere legea periodicității elementelor Mendeleev a răspuns că descoperirea oricărui legi a naturii seamănă cu culesul ciupercilor: în amîndouă cazurile omul observă și încearcă. Nu vrem să vorbim, însă, acum despre mecanismul marilor descoperiri, ci de micile revelații care ne fac totuși să exclamăm satisfăcuți: „Eureka !” Dar pînă să ajungem chiar la aceste mici descoperiri gîndirea noastră are de învins o sumă de dificultăți. Cît de repede reușiți să le rezolvați? Sînteți inventiv? Încercați-vă forțele rezolvînd (sau încercînd să rezolvați) cîteva probleme de perspicacitate.

Pentru început faceți cunoștință cu „problema celor nouă puncte”:

Se cere să uniți toate punctele printr-o linie frîntă continuă, compusă din patru segmente de dreaptă, adică să le uniți prin patru linii drepte fără să ridicați creionul de pe hîrtie. Cei ce se vor declara învinși vor găsi soluția în pag. 12 iar cei ce o vor rezolva sînt îndreptății să se considere inventivi și cu imaginație.

Problema „cumpărătorului mut” e mai simplă și poate fi „rezolvată” în colectiv. Un mut intră într-un magazin și vrea să cumpere un ciocan. Participanților la joc li se cere să reproducă gestul cu ajutorul căruia mutul se va face înțeles. Cum e și firesc, ei bat cu pumnul în masă, imitînd loviturile de ciocan. Apoi li se cere să arate ce gesturi va face un surd pentru a cumpăra o foarfecă. Jucătorii vor forțeca aerul cu degetele arătător și mijlociu... Dar, stop! Răspunsul e greșit! L-a sugerat inerția gîndirii, deoarece un surd n-are nevoie să se facă înțeles prin gesturi ca un mut; el poate să vorbească.

După cum au remarcat experimentatorii, în pofida simplității ei, această problemă înșală majoritatea celor supuși experimentului.

Și acum, puteți să socotiți în minte repede și fără greșeli? Arătați-vă iscusința: pe trunchiul unui mesteacăn cresc 58 de crengi mari, pe fiecare creangă mare cresc 40 de crengi mijlocii, pe fiecare creangă mijlocie cresc 80 de crengi mici, pe fiecare creangă mică cresc 3 mere. Cîte mere sînt în total?

Cîți ași ai calcului mintal vor da, oare, singurul răspuns corect: merele nu cresc pe mesteacăn?

În sfîrșit, după atîtea experiențe, cînd vă puteți considera călit vă supunem la o ultimă încercare: o sticlă cu dop costă 11 copeici; sticla e cu 10 copeici mai scumpă decît dopul; cît costă dopul?

(Nu vă grăbiți să spuneți 1 copeică, căci suma totală ar fi atunci de 12 copeici. Găsiți răspunsul în pag. 12).

(Din „Nauka i jizni”)

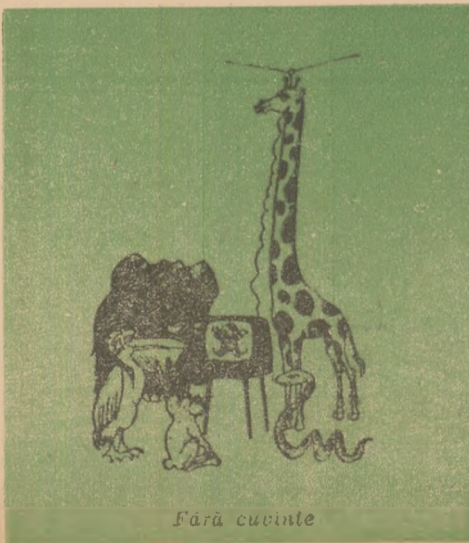
CURIOZITĂȚI

Unicate

PASĂREA care scoate sunetele cele mai puternice este pasărea „clopot” din pădurile Braziliei. Cînd arșița devine insuportabilă și toate viețuitoarele amuțesc, această pasăre, de mărimea mierlei, cu pene colorate pestriț, cîntă cu multă în-sufleșire. Cîntecul aduce cu bătaia clopotelor și se aude pînă la o depărtare de trei kilometri.

TIGRII ALBI se mai găsesc azi doar într-o rezervație din apropierea orașelului indian Reve. În ultimii 50 de ani au fost prinse numai 8 exemplare din această specie rară, iar în 1950 s-a crezut că toți tigrii albi au pierit. Mai tîrziu, însă, a fost prinsă o femelă albă. Din încrucișarea ei cu un tigrul obișnuit s-au născut tigrișori vîrğați.

CELE DINTII CUTHI de scrisori au apărut acum 400 de ani. Erau atîrnate de zidurile primăriei din Florența și serveau pentru denunțuri anonime: împotriva savanților bănuiați de „legături cu diavolul”, împotriva oamenilor publici și a filozofilor despre care se credea că ar fi eretici sau trădători etc.

Fără cuvinte

Alături de ciclamele, cactușii și crizante-mele grădini botanice din nordicul Kirovsk, smochinul e și el un nou venit pe aceste meleaguri polare. Delicata plantă tropicală a și dat primele roade.

ANCHETE

Pe adresa celebrităților

Italianul Enrico Pompeo a imaginat un procedeu ingenios pentru verificarea cunoștințelor de istorie ale factorilor poștali. Aflat în R.F.G., el a expediat 30 de scrisori pe adresa unor mari personalități ale culturii universale. Care au fost rezultatele acestei originale anchete?

Scrisoarea adresată astronomului Kepler s-a înapoiat din Regensburg purlind o șampilă cu inscripția: „Indicați strada și numărul casei”. Pe plicul trimis lui Goethe, la Frankfurt-pe-Main, factorul poștal a scris: „Destinatarul decedat”. Scrisoarea către Schiller a venit cu mențiunea: „Circumscripția poștală nr. 3 340 din orașul Wolfenbüttel n-a reușit să-l descopere pe destinatar”, plus șampilă care invita pe expeditor să indice strada și numărul casei. Pe o singură scrisoare, aceea trimisă la Hamburg pe numele lui Brahms, se specifica: „Brahms. 1833—1897. A locuit la Viena, nu la Hamburg”.

Cum folosiți clamele ?

După cum a avut prilejul să constate ziar austriac, utilizările obișnuite ale clame de prins filele de hîrtie pot fi extrem de variate și de surprinzătoare. Astfel investigațiile asupra modului de utilizare a 100 000 de clame au arătat că: 20 000 de clame au fost folosite conform destinației lor, 19 413 au înlocuit filele la jocuri de cărți, 15 842 au servit la curățarea literelor metalice ale mașinilor de scris, 3 196 la desfundarea țigaretelor, 5 434 au fost folosite ca scobitori, 5 309 pentru curățirea unghiilor, 2 431 ca șurubelnițe, 1 212 pentru fixarea ciorapilor de jartiere. Un număr de 14 163 de clame au fost găsite în telefoanele publice. Se crede că restul de clame a fost măturat o dată cu gunoii.

I. Salenkov

NUMAI ÎNTRE
31 IANUARIE — 26 FEBRUARIE

PUTEȚI CUMPARA CU

MARI REDUCERI DE PREȚURI

ARTICOLE SPECIFICE SEZONULUI RECE

- CONFECȚII
- TRICOTAJE
- GALANTERIE
- INCALȚĂMINTE
- ȚESĂTURI

MODERNE — DE BUNĂ CALITATE

Pentru
CONFECȚII

CEREȚI
ȚESĂTURILE

DE

MĂTASE ȘI RELON

PRODUSE DE

Mătasea roșie

CISNĂDIE

COMPLEXUL
PENTRU INDUSTRIALIZAREA
LEMNULUI

PRODUCE:

PLĂCI AGLOMERATE CU RĂȘINI
UREOFORM-ALDEHIDA DIN AȘCHII
DE LEMN TRIPLU STRATIFICAT.

Economice, stabile, grosimi uniforme,
randament sporit la croire, perfect
plane, formate practice, se pot furni-
rui etc.

DOMENII DE UTILIZARE

● Mobilier ● plafoane ● pereți despăr-
țitori ● amenajări interioare ● va
goane tramvai ● lambriuri ● con-
strucții navale etc.

Greutate specifică 60
kg/mc.

Grosimi: 8. 12. 16. 19. 22
mm.

Formate: 1830/3660. 1830/
1830. 2440/1830. 1220/
1830 mm.

C.I.L.
BRAILA

REȚETA

Pasta de heringi

Se căleşte puțină ceapă tocată mărunt în ulei înfierbîntat. He-
ringii curățați de piele și oase se trec prin mașina de tocat,
împreună cu ceapa scursă și unt. Se freacă apoi această pastă,
într-un castron, cu o lingură de lemn, adăugîndu-se uleiul în care
s-a călit ceapa, pînă se face ca o cremă.
Valoarea energetică: 551 calorii.

HERINGII

Heringii au o carne gustoasă și se găsesc sub formă proaspătă —
congețați. Prin decongelare își păstrează calitățile de pește proaspăt.

● CAMERE
DE TINERET
"LĂMIȚA"
● FOTOLII PAT
● CANAPELE
"CARPATI"

iprofil „măgura codlei”

PRODUCE:
SCĂRI POMPIERISTICE
DE TOATE TIPURILE ● SCULE DE
ȚIMPLĂRIE ● ARTICOLE SPORTIVE

Brînză DÎMBOVIȚA

Produce cu mare valoare diete-
tică și nutritivă. Conține proteine
ușor asimilabile. Are gust plăcut
și o consistență fină, cremoasă.

Poate fi întrebuițat ca atare
sau ca adaus în diferite preparate
culinare.

